

ประกาศเทศบาลตำบลเขาทRAY
เรื่อง ประกาศใช้แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด”
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘

ด้วยเทศบาลตำบลเขาทRAY ได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” เทศบาลตำบลเขาทRAY ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ขึ้น เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) โดยใช้กรอบการดำเนินงาน ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการขยะต้นทาง ด้านการจัดการขยะกลางทาง ด้านการจัดการขยะปลายทาง และด้านกลไกส่งเสริมการบริหารจัดการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดปริมาณขยะและส่งเสริมการคัดแยกขยะที่ต้นทางตามหลัก ๓RS การจัดระบบเก็บขนอย่างมีประสิทธิภาพ ขยะมูลฝอยได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” บรรลุวัตถุประสงค์และ เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ชุมชน ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย เทศบาลตำบลเขาทRAY จึงขอประกาศใช้แผนปฏิบัติการ จัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” เทศบาลตำบลเขาทRAY ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๘

(นายกรณ์ มะณีแสง)

ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม รักษาการแทน

ปลัดเทศบาล ปฏิบัติหน้าที่

นายกเทศมนตรีตำบลเขาทRAY

คำนำ

กระทรวงมหาดไทยได้ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาขยะของประเทศที่สะสมมาอย่างยาวนาน เร่งหาแนวทางแก้ไขปัญหาให้ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยของประเทศมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และเป็นไปตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ โดยแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) มุ่งเน้นไปที่การจัดการขยะ ณ ปลายทาง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการลดการเกิดขยะ การนำของเสียกลับมาใช้ซ้ำและใช้ประโยชน์ใหม่ตามหลักการ ๓R ที่แหล่งกำเนิดต่าง ๆ การส่งเสริมการกำจัดขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวม ด้วยการใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสาน และการแปรรูปผลิตพลังงานอย่างเหมาะสม การกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการไม่ถูกต้อง จากผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ จะเห็นได้ว่าการบริหารจัดการขยะมูลฝอยยังไม่บรรลุเป้าหมาย แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) ต้องการยกระดับ การบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้ดีขึ้นกว่าเดิม โดยให้ความสำคัญกับการจัดการที่ต้นทางตามวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์เพื่อป้องกันการเกิดขยะ ตั้งแต่การออกแบบการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco-design) ส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน โดยการเลือกใช้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สามารถใช้ซ้ำและเรียกคืนกลับปรีไซเคิล การคัดแยกขยะมูลฝอย ณ ต้นทาง สอดคล้องกับรูปแบบการกำจัดขยะมูลฝอย ณ ปลายทาง เพื่อให้มีการนำทรัพยากรกลับคืนจากของเสียให้มากที่สุดทั้งในรูปแบบวัสดุรีไซเคิล (Material recovery) และพลังงาน (Energy recovery) เพื่อให้เหลือขยะที่ต้องกำจัดให้น้อยที่สุด

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” จังหวัดพิจิตร ได้จัดทำขึ้นเพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และเป็นไปตามกรอบการดำเนินงาน เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และมีความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ของกระทรวงมหาดไทย และเป็นไปตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดเป้าหมายในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยให้บรรลุผลเกิดความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลเขาทราย เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” เทศบาลตำบลเขาทราย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยต่อไป

เทศบาลตำบลเขาทราย
อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร

สารบัญ

คำนำ	หน้า
สารบัญ	
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ หลักการและเหตุผล	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์	๒
๑.๓ เป้าหมาย	๒
๑.๔ นิยามและความหมาย	๒
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลตำบลเขาทราย	๓
๒.๑ สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลเขาทราย	๓
๒.๒ ข้อมูลสถานการณ์ขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลตำบลเขาทราย	๖
ส่วนที่ ๓ ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์การบริหารจัดการขยะมูลฝอย	๑๔
๓.๑ แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐)	๑๔
๓.๒ แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” จังหวัดพิจิตร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘	๑๘
ส่วนที่ ๔ แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด”เทศบาลตำบลเขาทราย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘	๒๒
๔.๑ แผนงาน/โครงการ ตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” เทศบาลตำบลเขาทราย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗	๒๙

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. หลักการและเหตุผล

การจัดการขยะยังคงเป็นปัญหาซึ่งรัฐบาลให้ความสำคัญในการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง มติคณะรัฐมนตรีในการประชุม เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) เพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย และของเสียอันตรายของประเทศ โดยบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม จังหวัด ๗๖ จังหวัด กรุงเทพมหานคร องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศมาจนถึงปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ยังพบปัญหา อุปสรรคและข้อจำกัดในการดำเนินงาน อาทิ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนของรัฐ และเอกชนส่วนใหญ่ดำเนินการไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ระบบติดตาม กำกับ และควบคุมการดำเนินงานของสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนยังไม่ทั่วถึง โรงงานกำจัดของเสียอันตรายและกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายมีจำนวนไม่เพียงพอ ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ภาคกลางและภาคตะวันออก ทำให้มีปัญหาการลักลอบทิ้งกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย กฎหมายในการจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบัน ยังไม่สามารถกำกับ ควบคุม ดูแลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการตามอำนาจและหน้าที่ ไม่มีกฎหมายเฉพาะสำหรับการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางตามวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ เช่น ขยะอิเล็กทรอนิกส์ ขยะบรรจุภัณฑ์ ขยะพลาสติก ขยะอาหาร เป็นต้น

เนื่องจากแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) ได้สิ้นสุดในปี ๒๕๖๔ กรมควบคุมมลพิษจึงดำเนินการจัดทำแผนแม่บท ฉบับที่ ๒ เป็นแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการขับเคลื่อนการแก้ไขภาวะมลพิษจากขยะที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ความเดือดร้อนและสุขภาพอนามัยของประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาและบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล พันธกรณีระหว่างประเทศ การควบคุมป้องกันการเกิดของเสียจากต่างประเทศ (Trans-boundary Movement of Wastes and Recyclables) รวมถึงสถานการณ์โรคระบาดใหม่ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-๑๙) โดยใช้หลักการจัดการสมัยใหม่ ตามหลักสากลที่นานาอารยประเทศใช้บริหารจัดการขยะให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model) หลักการ ๓R (Reduce, Reuse, Recycle) หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (PPP : Polluter Pays Principles) การมีส่วนร่วมของภาครัฐและเอกชนในการจัดการขยะ (Public Private Partnership) หลักการขยายขอบเขตความรับผิดชอบของผู้ผลิตตามหลักการ Extended Producer Responsibility (EPR) และของผู้บริโภคตามหลักการ Extended Consumer Responsibility (ECR)

กระทรวงมหาดไทยได้สรุปผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ และได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยของประเทศมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และเป็นไปตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) จังหวัดพิจิตร จึงแจ้งแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ จังหวัดพิจิตร เพื่อให้อำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำแผนปฏิบัติการฯ ระดับอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุผลตามแผนปฏิบัติการฯ ระดับจังหวัด ดังนั้น เทศบาลตำบลเขาทราย จึงจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเขาทราย ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกหลักวิชาการ และสอดคล้องตามแนวนโยบายการจัดการขยะ ของรัฐบาล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ

๓. เป้าหมาย

เทศบาลตำบลเขาทราย มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ และถูกหลักวิชาการ

๔. นิยามและความหมาย

มูลฝอย หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ ซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน (พระราชบัญญัติการสาธารณสุข, ๒๕๓๕)

ขยะมูลฝอย (Solid waste) คือ เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ ซากสัตว์หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจากชุมชนหรือครัวเรือน ยกเว้นวัสดุที่ไม่ใช้แล้วของโรงงานซึ่งมีลักษณะและคุณสมบัติที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๔๘)

ขยะอินทรีย์ (Compostable waste) หรือ มูลฝอยย่อยสลาย คือ ขยะที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็ว สามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้ เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ เศษเนื้อสัตว์ เป็นต้น แต่จะไม่รวมถึงซากหรือเศษของพืช ผัก ผลไม้ หรือสัตว์ที่เกิดจากการทดลองในห้องปฏิบัติการ โดยขยะที่ย่อยสลายนี้ เป็นขยะที่พบมากที่สุด คือ พบมากถึง ๖๔% ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๔๘)

ขยะรีไซเคิล (Recyclable waste) หรือ มูลฝอยที่ยังใช้ได้ คือ ของเสียบรรจุภัณฑ์ หรือวัสดุเหลือใช้ ซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ เช่น แก้ว กระดาษ เศษพลาสติก กล่องเครื่องดื่มแบบ UHT กระป๋องเครื่องดื่ม เศษโลหะ อะลูมิเนียม ยางรถยนต์ เป็นต้น สำหรับขยะรีไซเคิลนี้ เป็นขยะที่พบมากเป็นอันดับที่สองในกองขยะ กล่าวคือ พบประมาณ ๓๐% ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๔๘)

ขยะอันตราย (Hazardous waste) หรือ มูลฝอยอันตราย คือ ขยะที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนวัตถุอันตรายชนิดต่างๆ ซึ่งได้แก่ วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไดซ์ วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุแก๊มอันตราย วัตถุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุกัดกร่อน วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง วัตถุอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สินหรือสิ่งแวดล้อม เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ ภาชนะบรรจุสารกำจัดศัตรูพืช กระป๋องสเปรย์บรรจุสีสารเคมี เป็นต้น ขยะอันตรายนี้เป็นขยะที่มักจะพบได้น้อยที่สุด กล่าวคือพบประมาณเพียง ๓% ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๔๘)

มูลฝอยติดเชื้อ หมายความว่า มูลฝอยที่มีเชื้อโรคปะปนอยู่ในปริมาณหรือมีความเข้มข้น ซึ่งถ้ามีการสัมผัสหรือใกล้ชิดกับมูลฝอยนั้นแล้ว สามารถทำให้เกิดโรคได้

กรณีมูลฝอยดังต่อไปนี้ ที่เกิดขึ้นหรือใช้ในกระบวนการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์และการรักษาพยาบาล การให้ภูมิคุ้มกันโรคและการทดลองเกี่ยวกับโรค และการตรวจชันสูตรศพหรือซากสัตว์ รวมทั้งในการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าว ให้ถือว่าเป็นมูลฝอยติดเชื้อ (กฎกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ, ๒๕๔๕)

(๑) ซากหรือชิ้นส่วนของมนุษย์หรือสัตว์ที่เป็นผลมาจากการผ่าตัด การตรวจชันสูตรศพหรือซากสัตว์ และการใช้สัตว์ทดลอง

(๒) วัสดุของมีคม เช่น เข็ม ใบมีด กระบอกฉีดยา หลอดแก้ว ภาชนะที่ทำด้วยแก้ว สไลด์และกระจกปิดสไลด์

(๓) วัสดุซึ่งสัมผัสหรือสงสัยว่าจะสัมผัสกับเลือด ส่วนประกอบของเลือด ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเลือด สารน้ำจากร่างกายของมนุษย์หรือสัตว์ หรือวัคซีนที่ทำจากเชื้อโรคที่มีชีวิต เช่น สำลี ผ้าก๊อซ ผ้าต่าง ๆ และท่อยาง

(๔) มูลฝอยทุกชนิดที่มาจากห้องผู้ป่วยติดเชื้อร้ายแรง

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลตำบลเขาทราย

๑. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลเขาทราย

๑.๑ ด้านกายภาพ

๑) ที่ตั้งเลขที่ ๔๔๔ หมู่ที่ ๔ ตำบลเขาทราย อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร

๒) อาณาเขต เทศบาลตำบลเขาทราย อยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดพิจิตร ประมาณ ๕๐ กิโลเมตร ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๑๓ มีอาณาเขตติดต่อกับหน่วยการปกครองท้องถิ่นอื่น ๆ ดังนี้ คือ

ทิศเหนือ ตั้งแต่หลักเขตที่ ๑ ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากศูนย์กลางทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๑๓ ตอนเขาทราย-วังชมภู ตรง กม. ๒๑.๖๕๐ ตามแนวเส้นตั้งฉากกับทางหลวงแผ่นดิน ระยะ ๑,๑๕๐ เมตร เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ถึงหลักเขตที่ ๒ ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากศูนย์กลางทางหลวงแผ่นดิน ๑๑๓ ตอนเขาทราย - วังชมภู ตรง กม.๒๔ ตามแนวเส้นตั้งฉากกับทางหลวงแผ่นดินระยะ ๑,๑๕๐ เมตร

ทิศใต้ จากหลักเขตที่ ๓ เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือถึงหลักเขตที่ ๔ ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากศูนย์กลางทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๑๑๓ ตอนเขาทราย-วังชมภู ตรง กม. ๒๑.๖๕๐ ตามแนวเส้นตั้งฉากกับทางหลวงแผ่นดิน ระยะ ๘๘๐ เมตร

ทิศตะวันออก จากหลักเขตที่ ๒ เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ผ่านทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๑๑๓ ตอนเขาทราย-วังชมภู ตรง กม. ๒๔ ถึงหลักเขตที่ ๓ ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากศูนย์กลางทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๑๑๓ ตอนเขาทราย-วังชมภู ระยะ ๘๘๐ เมตร

ทิศตะวันตก จากหลักเขตที่ ๔ เป็นเส้นตรง

๓) พื้นที่ มีพื้นที่ประมาณ ๔.๗๗๑ ตารางกิโลเมตร หรือ จำนวน ๒,๙๘๑.๕๖๒๕ ไร่

๔) ลักษณะภูมิประเทศ เทศบาลตำบลเขาทราย เป็นพื้นที่ราบสูง และลาดเอียงสลับภูเขาทำให้ไม่มีแม่น้ำ ลำคลองไหลผ่าน โดยเป็นชุมชนที่ตั้งอยู่โดยมีถนนหลัก ๒ สาย ตัดผ่านชุมชน คือทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๑๑ และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๑๓ หรือที่เรียกกันว่า “สี่แยกเขาทราย”

๕) ลักษณะภูมิอากาศ ภูมิอากาศพื้นที่เทศบาลตำบลเขาทราย แบ่งออกเป็น ๓ ฤดู คือ ฤดูฝน ฤดูหนาว และฤดูร้อน เป็นบริเวณที่ช่วงฝนสลับกับช่วงที่แล้ง แตกต่างกันอย่างชัดเจน ในรอบปีฝนจะเริ่มตกชุกในเดือนพฤษภาคม มีทั้งช่วงในเดือนมิถุนายน และกรกฎาคม และจะตกชุกหนาแน่นในเดือนสิงหาคม – ตุลาคม

๖) ลักษณะของดิน

จากการศึกษาการตั้งถิ่นฐานของเมือง กระบวนการเกิดเป็นเมืองและการขยายตัวของเมืองพบว่าการขยายเมืองนั้นมีรูปแบบขยายตัวเป็นรูปแบบแนวยาว (Linear Pattern)

- การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย ในเขตเทศบาลตำบลเขาทราย พบว่าการกระจายตัวอยู่โดยทั่วไปในชุมชนจะหนาแน่นบริเวณชุมชนเจริญสุข ซึ่งมีตลาดสดจำนวน ๒ แห่ง

- การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม ในเขตเทศบาลตำบลเขาทราย พบว่ามีอาคารส่วนใหญ่เป็นอาคารพาณิชยกรรม บริเวณริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๑๓ และริมทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๑๑

- การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอุตสาหกรรม ในเขตเทศบาลตำบลเขาทราย พบว่ามีอาคารประเภทอุตสาหกรรมจำนวน ๑๙ อาคาร ส่วนใหญ่จะเป็นโรงกลึง อยู่ช่อมเครื่องยนต์ทางการเกษตร ซึ่งเป็นกิจการที่มีความสัมพันธ์กับชุมชน

- การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม ในเขตเทศบาลตำบลเขาทราย พบว่าพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นา ที่ไร่ โดยรอบชุมชนทั้งพื้นที่

- การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่โล่งนันทนาการและรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม ในเขตเทศบาลตำบลเขาทราย พบว่า สวนสาธารณะและที่พักผ่อนหย่อนใจในเทศบาลมี ๒ แห่ง ได้แก่ สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา และสนามกีฬาเทศบาลตำบลเขาทราย

- การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา ในเขตเทศบาลตำบลเขาทราย พบว่า มีจำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนวัดเขาทราย โรงเรียนอนุบาลสุทธีร์ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลฯ

- การใช้ที่ดินประเภทศาสนา ในเขตเทศบาลตำบลเขาทราย พบว่า มีวัดจำนวน ๑ วัด คือ วัดเขาทราย และมีศาลเจ้าพ่อเขาทราย จำนวน ๒ แห่ง

- การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทสถาบันราชการ ในเขตเทศบาล มี ๕ แห่ง คือ สำนักงานเทศบาลตำบลเขาทราย จุดบริการประชาชน หมวดการทางเทศบาลที่ ๒ แขวงทางหลวงพิจิตร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาทราย และหน่วยบริการตำรวจทางหลวงเขาทราย

- การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ป่าไม้ ในเขตเทศบาลตำบลเขาทราย พบว่ามีพื้นที่อนุรักษ์ป่าไม้ คือ ป่าเขาทราย และป่าเขาพระ และมีพื้นที่บางส่วนใช้ประโยชน์เป็นสุสาน

- การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอื่น ๆ ในเขตเทศบาลตำบลเขาทราย ได้แก่ ถนน แหล่งน้ำ ที่ว่างและอาคารอื่น ๆ เช่น เพิง ศาลาริมทาง โรงจอดรถ โดยถนนในเขตผัง เช่น ทางหลวงแผ่นดิน

การใช้ประโยชน์ที่ดินเทศบาลตำบลเขาทราย อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร

ประเภท	ผังเมืองชุมชนเทศบาล	
	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
- ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย	๖๖.๔๑	๒.๒๓
- ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม	๖.๐๐	๐.๒๐
- ที่ดินประเภทอุตสาหกรรม	๑๒.๑๖	๐.๔๑
- ที่ดินประเภทพักอาศัยกึ่งพาณิชยกรรม	๑๕.๙๔	๐.๕๓
- ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม	๒,๑๑๙.๗๓	๗๑.๑๐
- ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการ และรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม	๑๐.๒๒	๐.๓๔
- ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา	๔.๒๔	๐.๑๔
- ที่ดินประเภทสถาบันศาสนา	๓.๘๕	๐.๑๓
- ที่ดินประเภทสถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ	๒.๕๐	๐.๐๘
- ที่ดินประเภทอนุรักษ์ป่าไม้	๖๔๐.๒๐	๒๑.๔๗
- ถนน ซอย แม่น้ำ คลอง ห้วย หนอง บึง	๙๙.๘๐	๓.๓๕
- อาคารร้าง ที่จอดรถ	๐.๒๐	๐.๑๐
รวม	๒,๙๘๑.๒๕	๑๐๐.๐๐

๑.๒ ประชากร เทศบาลตำบลเขาทราย มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น ๔,๓๔๔ คน แยกเป็น

ลำดับที่	ชื่อหมู่บ้าน	ประชากร		รวมจำนวนประชากร
		ชาย	หญิง	
๑	ไม่กำหนดชุมชน	๔	๓	๗
๒	ชุมชนหมู่ ๑ พัฒนา	๖๐๒	๖๓๗	๑,๒๓๙
๓	ชุมชนสุขสวัสดิ์	๔๒๘	๔๒๔	๘๕๒
๔	ชุมชนเจริญสุข ม.๑๐ (รอบใน)	๓๐๒	๓๑๖	๖๑๘
๕	ชุมชนเขาทรายพัฒนา ม.๑๐ (รอบนอก)	๘๑๒	๘๑๖	๑,๖๒๘
รวม		๒,๑๔๘	๒,๑๙๖	๔,๓๔๔

จำนวนประชากรแยกตามช่วงอายุ

ช่วงวัย	ช่วงอายุ	เพศ (ชาย)	ช่วงวัย	ช่วงอายุ	เพศ (หญิง)
เด็ก	น้อยกว่า ๑ ปี	๑๒	เด็ก	น้อยกว่า ๑ ปี	๗
	๑ - ๖ ปี	๑๑๕		๑ - ๖ ปี	๑๑๖
เด็กโต	๗ - ๑๒ ปี	๑๕๕	เด็กโต	๗ - ๑๒ ปี	๑๕๐
วัยรุ่น	๑๓ - ๑๗ ปี	๑๕๖	วัยรุ่น	๑๓ - ๑๗ ปี	๑๑๔
ผู้ใหญ่	๑๘ - ๒๕ ปี	๒๒๕	ผู้ใหญ่	๑๘ - ๒๕	๒๑๘
	๒๖ - ๓๕	๒๘๕		๒๖ - ๓๕	๒๖๙
	๓๖ - ๔๕	๓๐๖		๓๖ - ๔๕	๒๘๘
	๔๖ - ๕๙	๔๘๖		๔๖ - ๕๙	๕๑๗
วัยชรา	๖๐ - ๖๙	๒๑๙	วัยชรา	๖๐ - ๖๙	๒๘๖
	๗๐ - ๗๙	๑๒๓		๗๐ - ๗๙	๑๕๗
	๘๐ - ๘๙	๕๔		๘๐ - ๘๙	๖๓
	๙๐ - ๙๙	๑๐		๙๐ - ๙๙	๒๓
	๑๐๐ ปี ขึ้นไป	๒		๑๐๐ ปี ขึ้นไป	๑

๑.๓ บริการพื้นฐาน/สาธารณูปโภค

๑.๓.๑ การคมนาคมขนส่ง

การคมนาคมและขนส่งระหว่างอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง มีดังนี้

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๑ (ตากฟ้า – วังทอง)
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๑๓ (ตะพานหิน – ชนแดน)

สภาพถนน โดยส่วนใหญ่พื้นผิวจราจรบนถนนสายหลักอยู่ในสภาพดี บริเวณที่มีปัญหา ได้แก่ ถนนในชุมชน ซึ่งมีขนาดเขตทางคับแคบ และถนนบางแห่งมีสภาพผิวถนนชำรุดทรุดโทรมสมควรได้รับการพัฒนาต่อไป

การคมนาคมและขนส่งในปัจจุบันในเขตเทศบาล เทศบาลตำบลเขาทราย มีลักษณะแนวยาว เกาะตัวไปตามแนวทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๑๑ ซึ่งเป็นถนนสายประธาน โดยโครงข่ายถนนในปัจจุบันมี ลักษณะแยกออกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๑ เชื่อมกับถนนสายหลัก ถนนสายรอง และถนนสายย่อย ถนนส่วนใหญ่มีขนาด ๒ ช่องทางจราจรระบบถนนของเมือง

๑.๓.๒ การไฟฟ้า

- คริวเรือนส่วนใหญ่ในตำบลเขาทรายใช้ไฟฟ้าที่อยู่ในความรับผิดชอบของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อำเภอทับคล้อ มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๑,๕๔๒ ราย

- พื้นที่ที่ได้รับการไฟฟ้าคิดเป็น ๑๐๐ % ของพื้นที่ทั้งหมด

- จำนวนเครื่องวัดมิเตอร์ไฟฟ้าสำหรับไฟสาธารณะ (ไฟฟ้าส่องสว่าง) ที่ติดตั้งในเขตเทศบาล ตำบลเขาทราย มีจำนวน ๑๗ แห่ง และไฟฟ้าทางหลวงจำนวน ๒ แห่ง

- ไฟฟ้าเทศบาล จำนวน ๓๗๐ จุด ครอบคลุมถนนทางหลวงแผ่นดิน จำนวน ๒ สาย ครอบคลุม ถนนซอยเทศบาล จำนวน ๓๙ ซอย

๑.๓.๓ การประปา

ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาทราย ใช้น้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาคตะพานหิน เฉพาะพื้นที่บางส่วนโดยรับน้ำใสจากโรงกรองน้ำทับคล้อ และบางส่วนจากโรงกรองน้ำตะพานหินประมาณการ ข้อมูลจากโรงกรองน้ำประปาอำเภอทับคล้อ ทั้งปี ๒๕๕๘

- จำนวนครัวเรือนที่ใช้ประปา ๓,๒๖๗ ครัวเรือน

- น้ำประปาที่ผลิต ๕๐๐ ลบ.ม. และรับน้ำจากตะพานหิน ๒,๓๕๐ ลบ.ม.

- น้ำประปาที่ใช้ ๒,๒๓๐ ลบ.ม. / วัน

- แหล่งน้ำดิบที่ใช้ผลิตประปา ๑ แห่ง แหล่งน้ำดิบสำรอง - แห่ง

๑.๓.๔ โทรศัพท์

- มีโทรศัพท์สาธารณะ จำนวน ๑๔ เลขหมาย

- มีโทรศัพท์ส่วนบุคคล (TOT) ๒๗๒ เลขหมาย (TT&T) ๑๕๐ เลขหมาย รวม ๔๒๒ เลขหมาย

- จำนวนชุมสายโทรศัพท์ในเขตพื้นที่ ๑ ชุมสาย

๑.๓.๕ ไพรศณียหรือการสื่อสารหรือการขนส่ง และวัสดุ ครุภัณฑ์

- ที่ทำการไพรศณียโทรเลข จำนวน ๑ แห่ง ในเขตเทศบาลตำบลเขาทราย หมู่ ๔

๒. ข้อมูลสถานการณ์ขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลตำบลเขาทราย

๒.๑ การสำรวจปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน

- ปริมาณขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมและขนส่งไปกำจัด ในงบประมาณ ๒๕๖๗ มีปริมาณขยะ มูลฝอย ที่เก็บรวบรวมในเขตเทศบาลเขาทรายและเก็บ ขน ส่งไปกำจัด ณ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ประจำปี ๒๕๖๗ เฉลี่ย ๓.๓๔ ตัน/วัน

- การประเมินอัตราการเกิดขยะมูลฝอยและการเปลี่ยนแปลง จากการศึกษาข้อมูลปริมาณขยะ มูลฝอยส่งกำจัด ย้อนหลัง ๒ ปี (ปี ๒๕๖๖ และ ปี ๒๕๖๗) พบว่า มีอัตราการเกิดมูลฝอยเฉลี่ย ๓.๒๓ ตันต่อวัน

- การคาดการณ์ปริมาณขยะ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็น ๔.๘๖ ตันต่อวัน หรือ ๑๕๐.๖๖ ตันต่อเดือนหรือ ๑,๘๐๗.๙๒ ตันต่อปี โดยคำนวณจาก อัตราการเกิดขยะมูลฝอย (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๖๖) คูณด้วยจำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร ในพื้นที่ให้บริการ โดยแทนค่าในสูตรคำนวณ ดังนี้

$$\text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น} = \text{อัตราการเกิดขยะมูลฝอย} \times \text{จำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร}$$

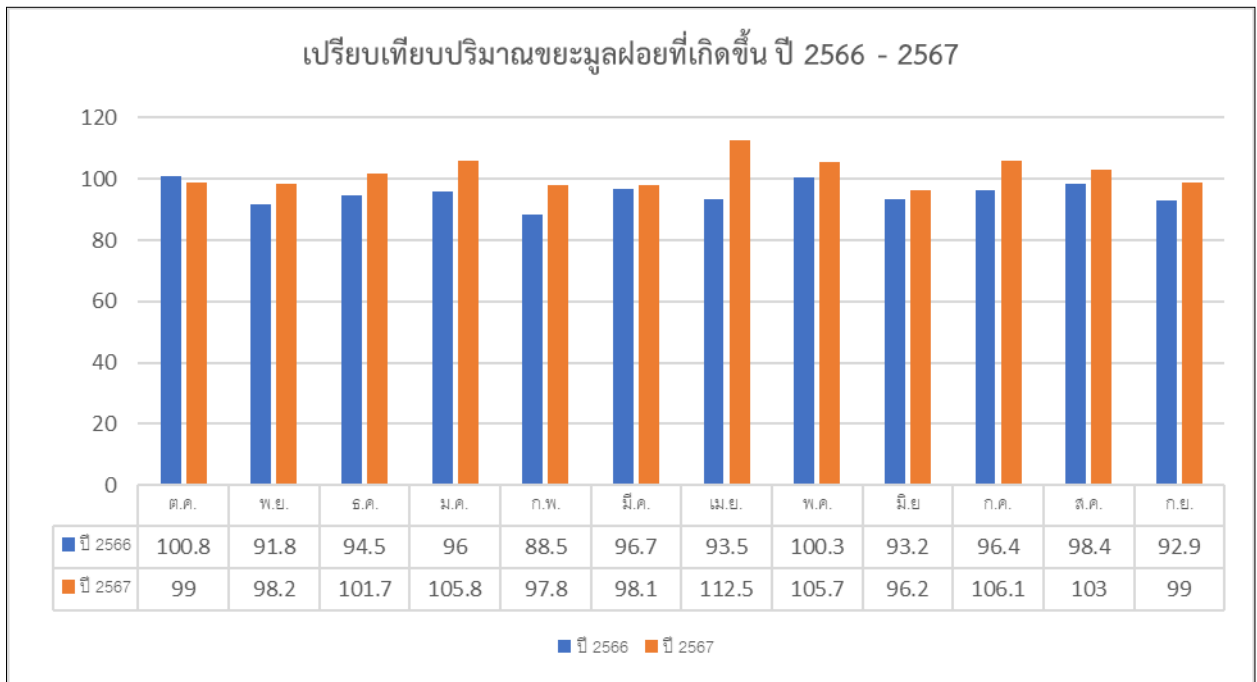
$$๑.๑๒ \times ๔,๓๔๔ = ๔,๘๖๕.๒๘ \text{ กิโลกรัม/วัน}$$

ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น จากความครอบคลุมของพื้นที่ให้บริการร้อยละ ๑๐๐ ของครัวเรือนทั้งหมด และปริมาณมูลฝอยส่งกำจัด เฉลี่ย ๓.๓๔ ตัน/วัน

ตารางแสดงปริมาณขยะมูลฝอย ปี ๒๕๖๖ และปี ๒๕๖๗

ลำดับ	เดือน	ปีงบประมาณ ๒๕๖๖			ปีงบประมาณ ๒๕๖๗		
		ปริมาณขยะ ตัน/วัน	ปริมาณขยะ ตัน/เดือน	งบประมาณ บาท/เดือน	ปริมาณขยะ ตัน/วัน	ปริมาณขยะ ตัน/เดือน	งบประมาณ บาท/เดือน
๑	ตุลาคม	๓.๒๕	๑๐๐.๘๐	๑๙,๙๖๐	๓.๑๙	๙๙.๐๐	๑๙,๖๖๐
๒	พฤศจิกายน	๓.๐๖	๙๑.๘๐	๑๘,๑๖๐	๓.๒๗	๙๘.๒๐	๑๙,๔๔๐
๓	ธันวาคม	๓.๐๕	๙๔.๕๐	๑๘,๗๐๐	๓.๒๘	๑๐๑.๗๐	๒๐,๑๔๐
๔	มกราคม	๓.๑๐	๙๖.๐๐	๑๙,๐๐๐	๓.๔๑	๑๐๕.๘๐	๒๐,๙๖๐
๕	กุมภาพันธ์	๓.๑๖	๘๘.๕๐	๑๗,๕๐๐	๓.๓๗	๙๗.๘๐	๑๙,๓๖๐
๖	มีนาคม	๓.๑๒	๙๖.๗๐	๑๙,๑๔๐	๓.๑๖	๙๘.๑๐	๑๙,๔๒๐
๗	เมษายน	๓.๑๒	๙๓.๕๐	๑๘,๕๐๐	๓.๗๕	๑๑๒.๕๐	๒๒,๓๐๐
๘	พฤษภาคม	๓.๒๔	๑๐๐.๓๐	๑๙,๘๖๐	๓.๔๑	๑๐๕.๗๐	๒๐,๙๔๐
๙	มิถุนายน	๓.๑๑	๙๓.๒๐	๑๘,๔๔๐	๓.๒๑	๙๖.๒๐	๑๙,๐๔๐
๑๐	กรกฎาคม	๓.๑๑	๙๖.๔๐	๑๙,๐๘๐	๓.๔๒	๑๐๖.๑๐	๒๑,๐๒๐
๑๑	สิงหาคม	๓.๑๗	๙๘.๔๐	๑๙,๔๘๐	๓.๓๒	๑๐๓.๐๐	๒๐,๔๐๐
๑๒	กันยายน	๓.๑๐	๙๒.๙๐	๑๘,๓๘๐	๓.๓๐	๙๙.๐๐	๑๙,๖๐๐
รวม		๓.๑๓	๙๕.๒๕	๒๒๖,๒๒๐	๓.๓๔	๑๐๑.๙๓	๒๔๒,๒๘๐

กราฟเปรียบเทียบปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ตำบลเขาทราย ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗

๒.๒ ระบบเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอย

๒.๒.๑ พื้นที่ให้บริการเทศบาลตำบลเขาทราย สามารถให้บริการเก็บรวบรวมขนส่งขยะมูลฝอยได้ครอบคลุม ๑,๙๒๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด

๒.๒.๒ การบริหารจัดการขยะมูลฝอย

๑) ภาชนะรองรับมูลฝอยและลักษณะการจัดวางภาชนะรองรับขยะมูลฝอย

- การจัดการขยะมูลฝอยทั่วไป ประชาชนใช้ถุงขยะสีดำใส่ขยะและนำมาใส่ในถังขยะพลาสติกเพื่อรอการจัดเก็บ ตามวันเวลาที่เทศบาลเขาทรายประกาศกำหนด

- การจัดการขยะมูลฝอยรีไซเคิล เทศบาลตำบลเขาทราย กำหนดแนวทางการคัดแยกขยะรีไซเคิลในครัวเรือน โดยเทศบาลตำบลเขาทรายไม่มีภาชนะรองรับขยะรีไซเคิลไว้บริการ แต่ให้ครัวเรือนคัดแยกเก็บไว้ในภาชนะที่เหมาะสม และเทศบาลตำบลเขาทรายจะประชาสัมพันธ์ ประสานงานให้ผู้ประกอบการร้านรับซื้อขยะรีไซเคิลเข้ารับซื้อตามระยะเวลาที่กำหนด ในราคาท้องตลาดที่ผู้ขายกับผู้ซื้อตกลงกันเอง

- การจัดการของเสียอันตราย ปริมาณของเสียอันตราย สามารถประเมินปริมาณของเสียอันตรายที่เกิดขึ้นจากการจัดเก็บโดยพนักงานจัดเก็บขยะ พบว่า เทศบาลตำบลเขาทรายมีปริมาณของเสียอันตรายประเภทหลอดไฟ และถ่านไฟฉาย จำนวนเฉลี่ยประมาณ ๑๒ กิโลกรัม/เดือน

การคัดแยก วิธีการแยกทิ้งและเก็บรวบรวมของเสียอันตราย ให้ทุกครัวเรือนนำไปรวบรวมในจุดที่เทศบาลตำบลเขาทรายประกาศกำหนด ในแต่ละหมู่บ้านจะมีจุดรวบรวมขยะอันตราย จำนวน ๑ จุด เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลเขาทรายจะดำเนินการเก็บรวบรวมขยะอันตรายทุกวันที่ ๑ ของเดือน และรวบรวม นำส่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตร ตามระยะเวลาที่กำหนด

- การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อ ยังไม่มีการประเมินปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่เกิดขึ้นจากสถานพยาบาล/ ระบบกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ การกำจัดขยะมูลฝอยติดเชื้อของสถานพยาบาลในพื้นที่เทศบาลตำบลเขาทราย ดำเนินการโดยโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาทราย

- การจัดการขยะอินทรีย์ ส่งเสริมให้ประชาชนทุกครัวเรือนจัดทำถังขยะเปียก ลดโลกร้อน เทศบาลไม่มีภาชนะรองรับขยะเปียกไว้บริการ

๒) จำนวนและประเภทของรถเก็บขนขยะมูลฝอย การดำเนินการจัดเก็บและขนขยะมูลฝอย ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเขาทราย เทศบาลตำบลเขาทรายดำเนินการจัดเก็บ และส่งไปยังสถานที่กำจัดขยะ โดยมีรถขยะแบบเปิดข้างท้าย จำนวน ๓ คัน ให้บริการจัดเก็บขยะตั้งแต่วันจันทร์ ถึง วันเสาร์ ซึ่งประเมินได้ว่าการดำเนินการจัดเก็บขยะของเทศบาลตำบลเขาทราย ปัจจุบันยังมีประสิทธิภาพเพียงพอสำหรับการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยในพื้นที่รับผิดชอบ

๓) เขตการเก็บขนและเส้นทางรถเก็บขนมูลฝอย เทศบาลตำบลเขาทรายดำเนินการเก็บ ขนขยะมูลฝอย โดยกำหนดแบ่งเขตเก็บขน ขยะมูลฝอย การดำเนินงานให้บริการโดยเจ้าหน้าที่เก็บ ขนขยะทั้งหมด จำนวน ๔ คนต่อรถ ๑ คัน ประกอบด้วย พนักงานเก็บ ขนขยะท้ายรถ จำนวน ๓ คน พนักงานขับรถ จำนวน ๑ คน ดำเนินการเก็บขนขยะสัปดาห์ละ ๖ วัน ตามวัน เวลา เส้นทางรถเก็บขนขยะมูลฝอย ดังต่อไปนี้

วัน เวลา สถานที่ที่ประชาชนรวบรวมมูลฝอยในจุดที่กำหนด

ประเภท	วัน	พื้นที่ดำเนินการ
ขยะทั่วไป	ทุกวันจันทร์ เวลา ๐๔.๓๐ ถึง ๐๗.๐๐ น.	- หมู่ที่ ๑ ชุมชนหมู่ ๑ พัฒนา (รถบรรทุกขยะทะเบียน ๘๐-๗๘๓๕) และบริเวณริมถนนใหญ่ (รถบรรทุกขยะทะเบียน ๘๑-๙๗๙๙) - หมู่ที่ ๔ ชุมชนสุขสวัสดิ์ เฉพาะบริเวณริมถนนใหญ่ (รถบรรทุกขยะทะเบียน ๘๑-๙๗๙๙) - หมู่ที่ ๑๐ ชุมชนเจริญสุข, ชุมชนเขาทรายพัฒนา บริเวณซอย ๗, ๙, ๒๗, ๒๘, ๒๙, ๓๐, ๓๑, ๓๖, ๓๙, ตลาดเช้า, ในวัดเขาทราย (รถบรรทุกขยะทะเบียน ๘๑-๑๖๒๘) และบริเวณริมถนนใหญ่ (รถบรรทุกขยะทะเบียน ๘๑-๙๗๙๙)
	ทุกวันอังคาร เวลา ๐๔.๓๐ ถึง ๐๗.๐๐ น.	- หมู่ที่ ๑ ชุมชนหมู่ ๑ พัฒนา เฉพาะบริเวณริมถนนใหญ่ (รถบรรทุกขยะทะเบียน ๘๑-๙๗๙๙) - หมู่ที่ ๔ ชุมชนสุขสวัสดิ์ (รถบรรทุกขยะทะเบียน ๘๐-๗๘๓๕) และบริเวณริมถนนใหญ่ (รถบรรทุกขยะทะเบียน ๘๑-๙๗๙๙) - หมู่ที่ ๑๐ ชุมชนเจริญสุข, ชุมชนเขาทรายพัฒนา บริเวณซอย ๓, สระหลวง, ๕/๑, ๒, ๒๖, ตลาดเช้า, สนามกีฬา (รถบรรทุกขยะทะเบียน ๘๑-๑๖๒๘) และบริเวณริมถนนใหญ่ (รถบรรทุกขยะทะเบียน ๘๑-๙๗๙๙)
	ทุกวันพุธ เวลา ๐๔.๓๐ ถึง ๐๗.๐๐ น.	- หมู่ที่ ๑ ชุมชนหมู่ ๑ พัฒนา (รถบรรทุกขยะทะเบียน ๘๐-๗๘๓๕) และบริเวณริมถนนใหญ่ (รถบรรทุกขยะทะเบียน ๘๑-๙๗๙๙)

ประเภท	วัน	พื้นที่ดำเนินการ
		- หมู่ที่ ๔ ชุมชนสุขสวัสดิ์ เฉพาะบริเวณริมถนนใหญ่ (รถบรรทุกขยะทะเลเบียน ๘๑-๙๗๙๙) - หมู่ที่ ๑๐ ชุมชนเจริญสุข, ชุมชนเขาทรายพัฒนา บริเวณซอย ๗, ๙, ๒๓, ๒๗, ๒๘, ๒๙, ๓๐, ๓๑, ๓๖, ๓๙, ๔๖ ถึงสะพานวัดเขาทราย, ตลาดเช้า, ในวัดเขาทราย (รถบรรทุกขยะทะเลเบียน ๘๑-๑๖๒๘) และบริเวณริมถนนใหญ่ (รถบรรทุกขยะทะเลเบียน ๘๑-๙๗๙๙)
	ทุกวันพฤหัสบดี เวลา ๐๔.๓๐ ถึง ๐๗.๐๐ น.	- หมู่ที่ ๑ ชุมชนหมู่ ๑ พัฒนา เฉพาะบริเวณริมถนนใหญ่ (รถบรรทุกขยะทะเลเบียน ๘๑-๙๗๙๙) - หมู่ที่ ๔ ชุมชนสุขสวัสดิ์ (รถบรรทุกขยะทะเลเบียน ๘๐-๗๘๓๕) และบริเวณริมถนนใหญ่ (รถบรรทุกขยะทะเลเบียน ๘๑-๙๗๙๙) - หมู่ที่ ๑๐ ชุมชนเจริญสุข, ชุมชนเขาทรายพัฒนา บริเวณซอย ๓, สะพานหลวง, ๕-๑, ๒๕, ๒๖, ตลาดเช้า, สนามกีฬา (รถบรรทุกขยะทะเลเบียน ๘๑-๑๖๒๘) และบริเวณริมถนนใหญ่ (รถบรรทุกขยะทะเลเบียน ๘๑-๙๗๙๙)
	ทุกวันศุกร์ เวลา ๐๔.๓๐ ถึง ๐๗.๐๐ น.	- หมู่ที่ ๑ ชุมชนหมู่ ๑ พัฒนา (รถบรรทุกขยะทะเลเบียน ๘๐-๗๘๓๕) และบริเวณริมถนนใหญ่ (รถบรรทุกขยะทะเลเบียน ๘๑-๙๗๙๙) - หมู่ที่ ๔ เฉพาะบริเวณริมถนนใหญ่ (รถบรรทุกขยะทะเลเบียน ๘๑-๙๗๙๙) - หมู่ที่ ๑๐ ชุมชนเจริญสุข, ชุมชนเขาทรายพัฒนา บริเวณซอย ๓, สะพานหลวง, ๕/๑, ๒๕, ๒๖, ตลาดเช้า, สนามกีฬา, สะพานหลวงวัดเขาทราย (รถบรรทุกขยะทะเลเบียน ๘๑-๑๖๒๘) และบริเวณริมถนนใหญ่ (รถบรรทุกขยะทะเลเบียน ๘๑-๙๗๙๙)
	ทุกวันเสาร์ เวลา ๐๔.๓๐ ถึง ๐๗.๐๐ น.	- หมู่ที่ ๑ เฉพาะบริเวณริมถนนใหญ่ (รถบรรทุกขยะทะเลเบียน ๘๑-๙๗๙๙) - หมู่ที่ ๔ ชุมชนสุขสวัสดิ์ (รถบรรทุกขยะทะเลเบียน ๘๐-๗๘๓๕) และบริเวณริมถนนใหญ่ (รถบรรทุกขยะทะเลเบียน ๘๑-๙๗๙๙) - หมู่ที่ ๑๐ ชุมชนเจริญสุข, ชุมชนเขาทรายพัฒนา บริเวณซอย ๓, ๗, ๙, ๒๓, ๒๗, ๒๘, ๒๙, ๓๐, ๓๑, ๓๖, ๓๙, ตลาดเช้า, วัดเขาทราย

ประเภท	วัน	พื้นที่ดำเนินการ
ขยะอินทรีย์/ ขยะเปียก	- ส่งเสริมให้ประชาชนจัดทำถังขยะเปียกทุกครัวเรือน	
ขยะรีไซเคิล	ทุกวันอาทิตย์ที่ ๑ ของเดือน เวลา ๐๘.๐๐ ถึง ๑๒.๐๐ น.	หมู่ที่ ๑ ชุมชนหมู่ ๑ พัฒนา หมู่ที่ ๔ ชุมชนสุขสวัสดิ์
	ทุกวันอาทิตย์ที่ ๑ ของเดือน เวลา ๑๓.๐๐ ถึง ๑๖.๐๐ น.	หมู่ที่ ๑๐ ชุมชนเจริญสุข หมู่ที่ ๑๐ ชุมชนเขาทรายพัฒนา
มูลฝอยที่เป็นพิษ หรือขยะ อันตรายชุมชน	๑. ให้ทุกครัวเรือนนำไปทิ้งในจุดที่เทศบาลตำบลเขาทรายกำหนดในแต่ละหมู่บ้าน ๒. เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลเขาทรายเก็บรวบรวมขยะอันตรายทุกวัน ที่ ๑ ของเดือน ๓. รวบรวมมูลฝอยที่เป็นพิษหรือขยะอันตรายชุมชน นำส่งองค์การบริหารส่วนจังหวัด พิจิตร ตามกำหนดการที่กำหนด	

๒.๒.๓ สภาพปัญหาในการดำเนินการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอย พนักงานเก็บ ขนขยะปฏิบัติงานโดยไม่ใส่อุปกรณ์ป้องกันขณะปฏิบัติงานโดยเฉพาะสวมหน้ากากผ้า และถุงมือยางหนา และปฏิบัติงานในลักษณะที่ไม่เหมาะสม หรือไม่ปลอดภัยต่อการทำงาน เช่น การโยนขยะอย่างแรงแล้วทำให้ถุงขยะแตกทำให้ขยะตกเรี่ยราดบนพื้นถนน และปัญหาการเก็บขยะชำรุด/เกิดอุบัติเหตุทำให้การจัดเก็บขยะล่าช้าเป็นบางครั้ง เกิดขยะตกค้าง

๒.๓ งบประมาณในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

๑) ค่าใช้จ่ายในการให้บริการเก็บรวบรวม ขนส่งขยะมูลฝอยไปกำจัด ประเมินจากปริมาณน้ำหนักขยะส่งกำจัดในอัตราตันละ ๒๐๐ บาท ตั้งไว้ในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๘ แผนงานเคหะและชุมชน เป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท

๒) รายได้การจัดเก็บค่าธรรมเนียม การจัดเก็บค่าธรรมเนียมการเก็บขนขยะมูลฝอย ในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ เป็นเงิน ๒๐๒,๔๒๕ บาท งบประมาณการปีงบประมาณ ๒๕๖๗ เป็นเงิน ๑๖๐,๐๐๐ และ งบประมาณการปีงบประมาณ ๒๕๖๘ เป็นเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท

๒.๔ วิเคราะห์ศักยภาพในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลเขาทราย

๒.๔.๑ บุคลากร

เทศบาลตำบลเขาทราย มีพื้นที่ ๔.๗๗๑ ตารางกิโลเมตร มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น ๔,๓๔๔ คน จำนวนครัวเรือน ๑,๙๒๒ ครัวเรือน มีปริมาณขยะเกิดขึ้นวันละประมาณ ๓.๒๘ ตัน มีบุคลากรในกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมที่ปฏิบัติงาน ด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน ๒ คน คือ หัวหน้าฝ่ายบริหารงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และ ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม จะเห็นได้ว่ามีจำนวนบุคลากรปฏิบัติงานด้านการจัดการขยะค่อนข้างน้อย มีคนงานสำหรับการจัดเก็บ ขน ขยะมูลฝอย จำนวน ๑๕ คน มีรถบรรทุกเพื่อการเก็บขนขยะมูลฝอย ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ๔ ชุมชน

๒.๔.๒ งบประมาณ

งบประมาณที่ใช้ดำเนินการ ซึ่งบรรจุในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ แผนงานสาธารณสุข ตั้งไว้ ๒,๓๘๔,๒๔๐.- บาท แผนงานเคหะและชุมชน ๑,๘๖๑,๑๕๘.- บาท งานส่งเสริม/รณรงค์การคัดแยกขยะ ๑๕,๐๐๐.- บาท

ตารางแสดง งบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เทศบาลตำบลเขาทราย

รายรับ		รายจ่าย	
รายรับ	ประมาณการ ปี ๒๕๖๘	รายจ่าย	ประมาณการ ปี ๒๕๖๘
รายได้จัดเก็บ	๒,๓๕๗,๙๐๐.๐๐	งบกลาง	๑๑,๐๗๑,๑๒๗.๐๐
รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้	๒๔,๐๑๕,๐๐๐.๐๐	งบบุคลากร	๑๗,๗๐๕,๖๕๐.๐๐
รายได้ที่รัฐบาลอุดหนุน	๒๐,๕๑๐,๗๐๐.๐๐	งบดำเนินงาน	๑๔,๖๗๓,๘๒๓.๐๐
		งบลงทุน	๓๔๘,๐๐๐.๐๐
		งบรายจ่ายอื่น	๙๐,๐๐๐.๐๐
		งบเงินอุดหนุน	๒,๙๙๕,๐๐๐.๐๐
รวม	๔๖,๘๘๓,๖๐๐.๐๐	รวม	๔๖,๘๘๓,๖๐๐.๐๐

จะเห็นได้ว่างบประมาณที่ได้รับการจัดสรรเพื่อดำเนินการในแผนงานสาธารณสุข คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๒๔ ของงบดำเนินงาน

๒.๔.๓ เทคโนโลยี

เทคโนโลยี	วิธีการกำจัดขยะมูลฝอย		
	ฝั่งกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาล	เผาในเตาเผาขยะ	หมักทำปุ๋ย
๑. ด้านเทคนิค			
๑.๑ ความยากง่ายในการดำเนินการและซ่อมบำรุง	ข้อดี -ใช้เทคโนโลยีไม่สูงนัก -เจ้าหน้าที่ควบคุมระดับความรู้ธรรมดา	ข้อดี -ใช้เทคโนโลยีค่อนข้างสูง การเดินเครื่องยุ่งยาก ข้อด้อย -เจ้าหน้าที่ควบคุมต้องมี ความชำนาญ	ข้อดี -ใช้เทคโนโลยีสูง พอสมควร ข้อด้อย -เจ้าหน้าที่ควบคุมต้องมีระดับความรู้สูง พอสมควร
๑.๒ ประสิทธิภาพในการกำจัด -ปริมาณมูลฝอยที่กำจัดได้ -ความสามารถในการฆ่าเชื้อโรค	ข้อดี -กำจัดได้ ๑๐๐% ข้อด้อย -กำจัดได้เพียงเล็กน้อย	ข้อดี -ลดปริมาตรได้ ๖๐-๖๕% ที่เหลือต้องนำไปฝังกลบ -สามารถกำจัดได้ ๑๐๐%	ข้อดี -ลดปริมาตรได้ ๓๐-๓๕% ที่เหลือต้องนำไปฝังกลบหรือเผา -สามารถกำจัดได้ ๗๐%
๑.๓ ความยืดหยุ่นของระบบ	ข้อดี -สูง แม้ว่าเครื่องจักรกลจะชำรุดยังสามารถกำจัดหรือรอการกำจัดได้	ข้อด้อย -ต่ำ หากเกิดปัญหาเครื่องจักรกลชำรุด ไม่สามารถปฏิบัติงานได้	ข้อด้อย -ต่ำ หากเกิดปัญหาเครื่องจักรกลชำรุดไม่สามารถปฏิบัติงานได้
๑.๔ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม -น้ำผิวดิน	-มีความเป็นไปได้อย่างสูง	-ไม่มี	-อาจมีได้

เทคโนโลยี	วิธีการกำจัดขยะมูลฝอย		
	ฝังกลบแบบถูกหลัก สุขาภิบาล	เผาในเตาเผาขยะ	หมักทำปุ๋ย
-น้ำใต้ดิน -อากาศ -กลิ่น แผลง พาหะนำโรค	-มีความเป็นไปได้สูง -อาจมีได้ -มี	-ไม่มี -มี -ไม่มี	-อาจมีได้ -ไม่มี -อาจมีได้
๑.๕ ลักษณะสมบัติมูลฝอย	ข้อดี -รับมูลฝอยได้เกือบทุก ประเภท ยกเว้นมูลฝอยติด เชื้อหรือสารพิษ	ข้อด้อย -ต้องเป็นสารที่เผาไหม้ได้ มี ค่าความร้อนไม่ต่ำกว่า ๔,๕๐๐ kJ/kg และความชื้น ไม่มากกว่า ๔๐%	ข้อด้อย -ตัดเป็นสารที่ย่อย สลายได้ มีความชื้น ๕๐-๗๐%
๑.๖ ขนาดที่ดิน	ข้อด้อย -ใช้เนื้อที่มาก	ข้อดี -ใช้เนื้อที่น้อย	ข้อดี -ใช้เนื้อที่ปานกลาง
๒. ด้านเศรษฐกิจ			
๒.๑ เงินลงทุนในการก่อสร้าง	ข้อดี -ค่อนข้างต่ำ	ข้อด้อย -สูงมาก	ข้อด้อย -ค่อนข้างสูง
๒.๒ ค่าใช้จ่ายในการ ดำเนินการและซ่อมบำรุง	ข้อดี -ค่อนข้างต่ำ	ข้อด้อย -สูง	ข้อด้อย -ค่อนข้างสูง
๒.๓ ผลพลอยได้จากการ กำจัด	ข้อดี -ได้ก๊าซมีเทนเป็นเชื้อเพลิง -ปรับพื้นที่เป็น สวนสาธารณะ	ข้อดี -ได้พลังงานความร้อนจาก การเผา	ข้อดี -ปุ๋ยอินทรีย์จากการ หมักและพอกโลหะที่ แยกก่อนหมัก

ที่มา: โครงการแผนบริหารจัดการขยะที่เหมาะสมสำหรับชุมชน กรณีศึกษา : เทศบาลตำบลในเมือง
อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์

การเปรียบเทียบแนวทางการจัดการขยะมูลฝอย

ดำเนินการเก็บขนขยะมูลฝอยเอง		ว่าจ้างเอกชนดำเนินการ	
ข้อดี	ข้อเสีย	ข้อดี	ข้อเสีย
๑. ไม่มีปัญหาขยะตกค้าง ๒. จัดเก็บขยะได้รวดเร็วทันตามเหตุการณ์หรือเทศกาล ๓. การประสานงานระหว่างการทำงานสะดวกรวดเร็ว ๔. รู้จักเส้นทางในพื้นที่เป็นอย่างดี และจัดเก็บขยะอย่างมีประสิทธิภาพ	๑. งบประมาณดำเนินการค่อนข้างสูงในการก่อสร้างและบำรุงรักษาบ่อฝังกลบ ๒. ต้องใช้งบประมาณเพิ่มในการจัดซื้อรถบรรทุกเก็บ ขนขยะและบุคลากรในการจัดเก็บ ๓. ไม่มีสถานที่จัดตั้งบ่อฝังกลบ ๔. ชุมชนยังขาดความมั่นใจหรือเสี่ยงต่อการได้รับผลกระทบจากการบ่อฝังกลบ	๑. สะดวกต่อการดำเนินการจัดเก็บเนื่องจากมีการทำสัญญาและเงื่อนไขการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ๒. ประหยัดงบประมาณเนื่องจากมีการกำหนดอัตราค่าบริการและชำระตามการจัดเก็บจริง ๓. กำหนดตามตารางการจัดเก็บที่ชัดเจนทำให้ชุมชนทราบแผนการจัดเก็บ ลดปัญหาขยะตกค้าง	๑. กรณีเกิดอุบัติเหตุ เช่น รถข่า รุด ทำให้การจัดเก็บล่าช้า ขยะตกค้างในชุมชน ๒. การประสานงานมีหลายขั้นตอนไม่สามารถสั่งการจัดเก็บ โดยตรงต้องสั่งการผ่านบริษัท ๓. ประสิทธิภาพการจัดเก็บขยะมีน้อยต้องตรวจติดตามบ่อยครั้ง

ส่วนที่ ๓

ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์การบริหารจัดการขยะมูลฝอย

๑. แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐)

กรอบแนวคิด

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) จัดทำขึ้นภายใต้กรอบแนวคิดการจัดลำดับความสำคัญของการจัดการขยะรูปแบบใหม่ (The Waste Management Hierarchy) และการบริหารจัดการขยะตามวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ (Life Cycle Management Approach) โดยมีมาตรการและแนวทางการจัดการที่ครอบคลุมทุกขั้นตอน ตั้งแต่การออกแบบ การผลิต การจัดจำหน่าย การบริโภค การคัดแยกและนำกลับมาใช้ใหม่ และกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ดังนี้

๑) **การจัดการ ณ ต้นทาง** ตั้งแต่การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco-design) การผลิต และการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การกำหนดหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้จัดจำหน่าย ในการร่วมรับผิดชอบผลิตภัณฑ์ของตนตลอดวัฏจักรชีวิต ตามหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility : EPR) ในการจัดการขยะพลาสติก ขยะบรรจุภัณฑ์ ขยะอาหาร ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

๒) **การจัดการ ณ กลางทาง** ส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภค โดยการใช้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การเลือกใช้สินค้าและบรรจุภัณฑ์ที่สามารถใช้ซ้ำ การเรียกคืนกลับไปรีไซเคิลโดยผู้ประกอบการ การลดหรือดัดแปลงบรรจุภัณฑ์ที่ก่อภาระต่อสิ่งแวดล้อมและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ และการสร้างกลไกการคัดแยกขยะ ณ ต้นทาง สอดคล้องกับรูปแบบการกำจัดขยะ ณ ปลายทาง เพื่อให้มีการนำทรัพยากรกลับคืนจากของเสียให้มากที่สุดในรูปแบบวัสดุรีไซเคิล (Material recovery) และพลังงาน (Energy recovery) ทำให้เหลือขยะที่ต้องกำจัดให้น้อยที่สุด (Final disposal)

๓) **การจัดการ ณ ปลายทาง** จะใช้แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยผสมผสาน (Integrated Solid Waste Management) ตามที่กำหนดไว้ในการจัดลำดับความสำคัญของการจัดการขยะรูปแบบใหม่ โดยจัดให้มีระบบกำจัดแบบผสมผสานโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ก่อนการฝังกลบขั้นสุดท้าย เช่น ระบบคัดแยกและนำกลับคืนวัสดุรีไซเคิล การเผาเพื่อผลิตพลังงาน การหมักปุ๋ย เพื่อให้เหลือขยะที่ต้องฝังกลบให้น้อยที่สุด

๔) **การพัฒนาเครื่องมือบริหารจัดการขยะ** เพื่อสนับสนุนให้การจัดการขยะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การพัฒนากฎหมายเพื่อกำหนดรูปแบบ แนวทางในการจัดการ และบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการจัดการขยะ เช่น การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ การจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ การจัดการขยะพลาสติก เป็นต้น การปรับปรุงกฎหมาย/กฎระเบียบ เพื่อแก้ปัญหาข้อติดขัดในการจัดการขยะ การพัฒนาและเชื่อมโยงฐานข้อมูลให้เป็นข้อมูลชุดเดียวกัน สามารถนำมาใช้ในการวางแผน และตัดสินใจในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำองค์ความรู้ที่จำเป็นสำหรับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

หลักการจัดการ

กรอบแนวคิดการจัดการขยะตามวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ จะให้ความสำคัญกับการจัดการขยะควบคู่ไปกับการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเน้นให้มีการลดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีการกำจัดที่ทันสมัยเพื่อลดผลกระทบที่จะเกิดต่อสิ่งแวดล้อมจากปัญหามลพิษต่าง ๆ ในระยะยาว ซึ่งแนวทางการจัดการดังกล่าว สามารถทำได้ภายใต้หลักการและแนวทางจัดการขยะสมัยใหม่ที่ถูกนำมาใช้มานานอารยประเทศ ดังนี้

๑) แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model) ประกอบด้วย (๑) เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) เป็นการนำความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมยุคใหม่มาพัฒนาต่อยอดพื้นฐานด้านทรัพยากรชีวภาพ หรือผลผลิตทางการเกษตรเพื่อยกระดับและเพิ่มมูลค่าให้ผลผลิต เช่น การพัฒนาพลาสติกสลายตัวได้ทางชีวภาพ (compostable plastic) ผลิตภัณฑ์ทดแทนพลาสติกจากวัสดุธรรมชาติ (๒) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) เป็นการนำทรัพยากรหรือผลิตภัณฑ์ที่ใช้ประโยชน์ไปแล้ว หมุนเวียนกลับมาแปรรูปในกระบวนการผลิตอีกครั้ง เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่หรือแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ (๓) เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) เป็นการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีความทนทาน มีอายุการใช้งานนาน และสามารถนำมารีไซเคิลใหม่และลดการใช้หรือลดการเติมสารอันตรายในผลิตภัณฑ์

การจัดการขยะให้สอดคล้องกับแนวทาง BCG Model ต้องเน้นการควบคุม ป้องกันการเกิดขยะประเภทต่าง ๆ เช่น ขยะอาหาร ขยะพลาสติก รวมถึงภาชนะบรรจุหรือสิ่งหุ้มห่อสินค้าบรรจุภัณฑ์ มีการจัดการขยะมูลฝอยเพื่อลดการเกิดก๊าซเรือนกระจก เช่น การนำทรัพยากรกลับคืนจากของเสีย หรือใช้ประโยชน์จากของเสีย โดยการย่อยสลายทางชีวภาพ (Bio-conversion) การแปรรูปขยะเป็นพลังงาน (Waste to energy) และการนำวัสดุรีไซเคิลมาแปรรูปใช้ใหม่ ส่วนที่เหลือจึงกำจัดในขั้นสุดท้าย โดยการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) ทั้งนี้ อาจต้องมีการผลักดันให้เกิดตลาดผลิตภัณฑ์จากเศรษฐกิจหมุนเวียน รวมถึงการใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีราคาที่สามารถแข่งขันได้ และเพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้บริโภคในการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๒) หลักการ ๓R (Reduce, Reuse, Recycle) ประกอบด้วย การลดการใช้ (Reduce) ที่แหล่งกำเนิด ตั้งแต่ขั้นตอนการออกแบบ การผลิต และการบริโภค การลดปริมาณการใช้ลงเหลือใช้เท่าที่จำเป็น หลีกเลี่ยงการใช้อย่างฟุ่มเฟือยเพื่อลดการสูญเสียและลดปริมาณขยะให้มากที่สุด การใช้ซ้ำ (Reuse) โดยการนำขยะบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้อีกโดยไม่ผ่านกระบวนการแปรรูปหรือแปรสภาพ และการนำมาแปรรูปใช้ใหม่ (Recycle) เป็นการนำขยะรีไซเคิล ขยะบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้นำมาแปรรูปเป็นวัตถุดิบในกระบวนการหรือผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ ซึ่งจะช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยก่อนเข้าสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย สนับสนุนลดการเกิดก๊าซเรือนกระจกจากภาคของเสียได้อีกทางหนึ่ง

๓) หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (PPP : Polluter Pays Principles) โดยการนำเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้ก่อมลพิษหรือผู้ก่อความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม ต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการป้องกันความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสุขภาพของมนุษย์หรือสิ่งแวดล้อม เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและแรงจูงใจให้เกิดการลด คัดแยก และใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอย รวมทั้งสร้างการมีส่วนร่วมรับผิดชอบของประชาชนในการจัดการขยะ

๔) การมีส่วนร่วมของภาครัฐและภาคเอกชนในการจัดการขยะ (Public Private Partnership) โดยทุกภาคส่วนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะ ตั้งแต่การผลิต การนำเข้า การจำหน่าย การบริโภค และการจัดการ ณ ปลายทาง การส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามาลงทุนหรือร่วมลงทุนดำเนินงานระบบจัดการขยะ เนื่องจากมีความพร้อมและมีศักยภาพ รวมทั้งสามารถบำรุงรักษาและดูแลระบบในระยะยาวได้ ไม่ใช่เป็นแต่เพียงการลงทุนจากภาครัฐและราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ เครื่องจักร อุปกรณ์และบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในการดูแลระบบจัดการขยะ

๕) การขยายขอบเขตความรับผิดชอบ

๕.๑) ความรับผิดชอบของผู้ผลิตตามหลักการ Extended Producer Responsibility (EPR) โดยให้ผู้ผลิตรับผิดชอบผลิตภัณฑ์ของตนตลอดวัฏจักรชีวิตตั้งแต่การผลิตจนเกิดเป็นของเสีย ขยะ หรือซากผลิตภัณฑ์ ซึ่งอาจร่วมรับผิดชอบในการจ่ายค่าธรรมเนียมจัดการผลิตภัณฑ์ การมีส่วนร่วมในการเรียกคืนซากผลิตภัณฑ์/ซากบรรจุภัณฑ์เพื่อนำกลับไปใช้ซ้ำ การรีไซเคิล และการบำบัดกำจัดอย่างปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม

การปรับเปลี่ยนรูปแบบการออกแบบและผลิตผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยลดการใช้สารอันตรายในผลิตภัณฑ์ การออกแบบและผลิตสินค้าที่มีอายุการใช้งานยาวนาน สะดวกต่อการนำกลับมาใช้ใหม่ การใช้ประโยชน์ด้านพลังงานหรือสลายได้เองตามธรรมชาติ

๕.๒) ความรับผิดชอบของผู้บริโภคตามหลักการ Extended Consumer Responsibility (ECR) โดยสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบของผู้บริโภค ให้มีส่วนร่วมตั้งแต่การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การคัดแยก การนำส่งหรือขายคืนซากผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ให้กับผู้จัดจำหน่าย ศูนย์รับคืน เครือข่ายรับคืนหรือโรงงานที่ให้บริการจัดการซากผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ การมีส่วนร่วมในการลด คัดแยก นำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ และแยกทิ้งตามระบบที่หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดไว้ เพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง

เป้าหมาย

เป้าหมายการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๗๐) ภายในปี ๒๕๗๐ มี ๖ ตัวชี้วัด ประกอบด้วย

๑) ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ ๘๐

๒) ขยะบรรจุภัณฑ์มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์

- พลาสติก ร้อยละ ๑๐๐
- แก้ว ร้อยละ ๘๖
- กระดาษ ร้อยละ ๗๔
- อะลูมิเนียม ร้อยละ ๘๑

๓) การลดปริมาณขยะอาหารเทียบจากปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน ร้อยละ ๒๘

๔) ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ ๕๐

๕) มูลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ ๑๐๐

๖) กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเข้าสู่ระบบการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ ๑๐๐

โดยมีเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๗๐) ดังนี้

ตัวชี้วัด	ข้อมูล ปีฐาน (ร้อยละ)	ค่าเป้าหมาย (ร้อยละเทียบกับปริมาณที่เกิดขึ้น)					
		๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
๑. ขยะมูลฝอยได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	๖๙	๗๐	๗๒	๗๔	๗๖	๗๘	๘๐
๒. ขยะบรรจุภัณฑ์มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์							
๒.๑ พลาสติก	๓๓	๕๐	๖๐	๗๐	๘๐	๙๐	๑๐๐
๒.๒ แก้ว	๗๕	๗๖	๗๘	๘๐	๘๒	๘๔	๘๖
๒.๓ กระดาษ	๖๘	๖๙	๗๐	๗๑	๗๒	๗๓	๗๔
๒.๔ อะลูมิเนียม	๗๕	๗๖	๗๗	๗๘	๗๙	๘๐	๘๑
๓. การลดปริมาณขยะอาหารเทียบจากปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน	๓๘	๓๖	๓๕	๓๔	๓๒	๓๐	๒๘
๔. ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	๒๒	๒๕	๓๐	๓๕	๔๐	๔๕	๕๐

ตัวชี้วัด	ข้อมูล ปีฐาน (ร้อยละ)	ค่าเป้าหมาย (ร้อยละเทียบกับปริมาณที่เกิดขึ้น)					
		๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
๕. มูลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	๙๐.๘๕	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
๖. กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเข้าสู่ระบบการจัดการอย่างถูกต้อง	๔๕	๕๐	๖๐	๗๐	๘๐	๙๐	๑๐๐

*หมายเหตุ

๑. ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปกำจัดด้วยวิธีการและข้อกำหนดในกฎกระทรวงสุขลักษณะการจัดการมูลฝอยทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้แก่ การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล การหมักทำปุ๋ยหรือก๊าซชีวภาพ การกำจัดด้วยพลังงานความร้อน การแปรสภาพเป็นเชื้อเพลิง การแปรสภาพ เป็นพลังงานไฟฟ้า หรือ วิธีอื่นตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด หรือคณะกรรมการจังหวัดให้คำแนะนำ

๒. ขยะบรรจุภัณฑ์มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์ หมายถึง ขยะบรรจุภัณฑ์พลาสติก แก้ว กระดาษอะลูมิเนียม โดยที่ขยะพลาสติก คือ พลาสติกเป้าหมายภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๓. การลดปริมาณขยะอาหารเทียบจากปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน หมายถึง ปริมาณขยะอาหารที่มีการลดการเกิดหรือนำกลับไปใช้ประโยชน์ หรือพบในองค์ประกอบของขยะมูลฝอยชุมชนลดลง

๔. ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณของเสียอันตรายชุมชนที่นำไปรีไซเคิลยังสถานที่รีไซเคิลที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน โดยขึ้นทะเบียนเป็นโรงงานประเภท ๑๐๕ และ ๑๐๖ รวมกับของเสียอันตรายที่ส่งไปกำจัดยังสถานที่กำจัดของเสียอันตรายที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน โดยขึ้นทะเบียนเป็นโรงงานประเภท ๑๐๑

๕. มูลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่ได้รับการกำจัดตามกฎหมายว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ หมวด ๔ การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ โดยมีวิธีการ ได้แก่ เผาในเตาเผา ทำลายเชื้อด้วยไอน้ำ ทำลายเชื้อด้วยความร้อน และวิธีอื่นตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

๖. กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเข้าสู่ระบบการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายที่เกิดขึ้นในแต่ละปี และมีการดำเนินการแจ้งการขนส่งออกไปบำบัด/กำจัด/รีไซเคิล ยังโรงงานผู้รับดำเนินการที่ได้รับอนุญาต ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕

๒. แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” จังหวัดพิจิตร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘

พันธกิจ

๑. ส่งเสริมให้มีการจัดการขยะตั้งแต่ระยะต้นทาง กลางทาง และปลายทาง มีส่วนร่วมในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก มุ่งผลสู่การขับเคลื่อน Sustainable Development Goals : SDGs

๒. ขับเคลื่อน และสนับสนุน การดำเนิน การแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล ข้อเสนอของนายกรัฐมนตรี แผนขยะประเทศฉบับที่ ๒ แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ ขยะมูลฝอยชุมชน

๓. ส่งเสริมให้เกิดการลดการเกิดขยะมูลฝอยทุกวิถีทาง ตั้งแต่การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า มุ่งเน้น การลดใช้ถุงพลาสติกและโฟม ชื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการคัดแยกตั้งแต่ต้นทาง โดยใช้หลัก ๓Rs: Reduce Reuse และ Recycle หรือ ๓ ช: ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่

๔. สนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยชุมชนเพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

๕. สนับสนุนและส่งเสริมในการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการมอบหมายให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการเก็บ ขน และกำจัดขยะมูลฝอย

๖. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม/ ภาคประชาชน

๗. เพื่อเป็นกรอบและทิศทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ของกระทรวงมหาดไทย ทั้งในส่วนราชการระดับส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค รวมไปถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๘. เพื่อให้มีแนวทางให้เกิดการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน

๙. เพื่อเป็นแผนปฏิบัติการให้จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และสามารถดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นกรอบและทิศทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ของกระทรวงมหาดไทย ทั้งในส่วนราชการระดับส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค รวมไปถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒. เพื่อให้มีแนวทางให้เกิดการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน

๓. เพื่อเป็นแผนปฏิบัติการให้จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และสามารถดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” จังหวัดพิจิตร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘

๑. ขยะมูลฝอยมีการนำกลับไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น และส่งเสริมการคัดแยกขยะในชุมชน
๒. ขยะอินทรีย์ครัวเรือนได้รับการบริหารจัดการและนำไปใช้ประโยชน์
๓. ขยะรีไซเคิลในชุมชนได้รับการบริหารจัดการ และสร้างมูลค่าเพิ่มผ่านการจัดสวัสดิการให้สมาชิก
๔. ขยะมูลฝอยได้รับการบริหารจัดการเพิ่มขึ้น ในการรวบรวม เก็บขนขยะ และกำจัดอย่างมีประสิทธิภาพ

๕. พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง (single – use plastics) มีปริมาณการใช้ลดลง
๖. ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการบริหารจัดการและส่งกำจัดอย่างถูกต้องเพิ่มขึ้น
๗. มูลฝอยติดเชื้อได้รับการบริหารจัดการและส่งกำจัดอย่างถูกต้องเพิ่มขึ้น
๘. ประชาชนในพื้นที่มีความตระหนักและความเข้าใจในการจัดการขยะที่ต้นทางเพิ่มขึ้น เพื่อลดปัญหาทางปริมาณในการจัดการผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการเกิดก๊าซเรือนกระจก

๙. ผู้สมัครสมาชิกอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล) เพิ่มขึ้น และมีกิจกรรมที่ส่งเสริมสิ่งแวดล้อมและพัฒนาสภาพแวดล้อมชุมชน

๑๐. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ระบบสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ

๑๑. หน่วยงานภาครัฐทุกส่วนราชการเป็นหน่วยงานนำร่องในการดำเนินการบริหารจัดการขยะภายในหน่วยงานให้เกิดผลเป็นรูปธรรมและมีความต่อเนื่อง

ตัวชี้วัดเป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” จังหวัดพิจิตร
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘

๑. ด้านการจัดการขยะต้นทาง

๑) คณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนปฏิบัติงาน ดำเนินการตามแผน และรายงานผลการดำเนินงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐

๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการนำ “ขยะบรรจุภัณฑ์” กลับมาใช้ใหม่ อย่างน้อย ๔ ครั้งต่อปี เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐

๓) อำเภอมีการคัดเลือกธนาคารขยะต้นแบบ ระดับอำเภอ เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐

๔) จังหวัดมีการจัดทำและดำเนินการตามแผนขับเคลื่อนโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐

๕) จังหวัดมีการเสริมสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบของผู้บริโภคให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และมีส่วนร่วมในการลด คัดแยก และนำขยะกลับมาใช้ใหม่ เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐

๖) จังหวัดมีการส่งเสริมให้หน่วยงานภายในพื้นที่มีการคัดแยกขยะ เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐

๒. ด้านการจัดการขยะกลางทาง

๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในที่สาธารณะและ/หรือสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐

๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการวางระบบเก็บขนขยะแยกประเภท หรือมีมาตรการจัดการขยะมูลฝอยแยกประเภทให้สอดคล้องกับพื้นที่ เป้าหมายร้อยละ ๙๕

๓) จังหวัดมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมรองรับขยะรีไซเคิลของจังหวัด เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐

๔) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการขนของเสียอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมของเสียอันตรายของจังหวัด หรือมีการนำไปส่งกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐

๕) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบหรือมาตรการรองรับการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อชุมชน เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐

๓. ด้านการจัดการขยะปลายทาง

๑) ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง เป้าหมายร้อยละ ๘๐

๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่การจัดการขยะ (Clusters) มีการจัดทำแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐

๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการปิดหรือปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง เป้าหมายร้อยละ ๖๐

๔) จังหวัดมีมาตรการส่งกำจัดและรายงานผลการจัดการของเสียอันตรายชุมชน เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐

๕) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกวิธี เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐

๔. ด้านการส่งเสริมการบริหารจัดการ

๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐

๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐

๓) จังหวัดมีการนำเสนอเรื่องการบริหารจัดการขยะ เข้าสู่วาระการประชุม คณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด/คณะกรรมการจังหวัด/ที่ประชุมระดับจังหวัดอื่น ทุกเดือน เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐

๔) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการยกย่องเชิดชูเกียรติอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐

๕) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการยกย่องเชิดชูเกียรติครัวเรือนต้นแบบในการจัดการขยะครัวเรือน เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐

๖) จังหวัดมีการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์การซื้อขายคาร์บอนเครดิตจากโครงการ ถังขยะเปียก ลดโลกร้อน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐

๗) จังหวัดมีกลไกในการติดตามประเมินผลในการดำเนินการขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐

๘) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐

๙) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รายปี (มผ.๑) และรายเดือน (มผ.๒) เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐

๕. ด้านอื่น ๆ

๑) ให้มีการดำเนินกิจกรรมรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยในพื้นที่ ถนนสายหลักและสายรอง พื้นที่สาธารณะ สถานที่ท่องเที่ยว แม่น้ำ ลำคลอง ห้วย หนอง คลอง บึง และป่า/ป่าชุมชน ไม่บดบังทัศนียภาพ หน่วยงานที่รับผิดชอบประสานงานกันทุกครั้งที่มีการตัดหญ้าริมถนน และเก็บขยะ เศษวัชพืช ทุกครั้งภายหลังการตัดหญ้า เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐

๒) ดำเนินการตามแนวทางการคัดแยกขยะมูลฝอยในงานเทศกาลงานประเพณี หรืองานต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดพิจิตร เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐

๖. บริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ภายใต้แนวคิด “พิจิตรมุ่งสู่การจัดการขยะเป็นพลังงาน” (Phichit Waste to Energy)

๑) การยกระดับและการปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ และเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่ดำเนินการให้บริการเก็บ ขน กำจัดขยะมูลฝอย ให้ดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบ จำนวน ๓ แห่ง (เจ้าภาพแต่ละ Clusters) ดำเนินการขับเคลื่อนการจัดการขยะเป็นเชื้อเพลิงพลังงาน

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย เทศบาลตำบลเขาทราย

วิสัยทัศน์

“ตำบลเขาทรายบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยใช้หลัก ๓Rs และการมีส่วนร่วมของชุมชน”

พันธกิจ

- ๑) มุ่งลดการเกิดขยะมูลฝอยทุกวิถีทาง เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
- ๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการนำขยะกลับมาใช้ซ้ำและใช้ใหม่ โดยการคัดแยกขยะ ณ แหล่งกำเนิด
- ๓) เพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวมวัสดุรองรับขยะ และการขนส่งขยะไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล

เป้าหมาย

- ๑) เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอย และการบริหารจัดการขยะให้แก่ประชาชนในพื้นที่ โดยรณรงค์การใช้หลัก ๓ Rs
- ๒) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยแต่ละประเภทในชุมชน และลดปริมาณขยะมูลฝอยต้นทาง
- ๓) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการจัดการขยะ

ยุทธศาสตร์ของแผนบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย เทศบาลตำบลเขาทราย

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน/ส่วนราชการ/องค์กรเอกชน

แนวทางการพัฒนา

- ๑) ส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติทดแทนการใช้ถุงพลาสติกหรือโฟม
- ๒) จัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน/ส่วนราชการ/องค์กรเอกชน ให้ถูกหลักวิชาการ
- ๓) กำหนดเขตพื้นที่ห้ามเทกองขยะมูลฝอย
- ๔) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีที่จุดรวบรวมขยะอันตรายในหมู่บ้าน/ชุมชน ละ ๑ จุด โดยไม่ให้เกิดมลภาวะทางด้านสิ่งแวดล้อมและประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างนิสัยของคนในชุมชนในการนำขยะกลับมาใช้ใหม่

แนวทางการพัฒนา

- ๑) ส่งเสริมให้ครัวเรือนมีการคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง
- ๒) ส่งเสริมให้มีระบบกำจัดขยะมูลฝอยแบบถูกหลักสุขาภิบาล
- ๓) ส่งเสริมให้มีการทำสิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ เพื่อวัสดุเหลือใช้ในชุมชนได้รับการบริหารจัดการ และสร้างมูลค่าเพิ่ม
- ๔) ส่งเสริมการดำเนินงานชุมชนปลอดขยะ
- ๕) ส่วนราชการ/องค์กร กำหนดมาตรการให้มีการคัดแยกขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การวางระเบียบมาตรฐานการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

แนวทางการพัฒนา

- ๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติด้านการจัดการขยะมูลฝอยหรือประกาศท้องถิ่นในการลด คัดแยกขยะมูลฝอย และของเสียอันตราย
- ๒) อำเภอลำทะเมนชัยและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศเขตพื้นที่ห้ามเทกอง รวมถึงห้ามมิให้มีศูนย์ขนถ่ายขยะมูลฝอยในเขตชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างวินัยของคนม้งสู่การบริหารจัดการขยะที่ยั่งยืน
แนวทางการพัฒนา

- ๑) บังคับใช้กฎหมาย
- ๒) สร้างจิตสำนึก และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย
- ๓) ประชาสัมพันธ์ รณรงค์ ให้ความรู้ การลด คัดแยกขยะที่ต้นทาง
- ๔) จัดกิจกรรมสร้างนิสัยการจัดการขยะมูลฝอยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษาทุกสังกัดในตำบลเขาทราย
- ๕) ส่งเสริมการใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ๖) ตรวจสอบ ดำเนินคดีกับผู้ลักลอบทิ้งขยะ กากอุตสาหกรรม
- ๗) สนับสนุนการใช้สื่อมวลชนช่วยปลูกกระแสสังคม เพื่อสร้างวินัยคนในชาติให้มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย
- ๘) ส่งเสริม/สนับสนุนการจัดตั้งธนาคารขยะ และกองทุนฌาปนกิจชุมชนเพื่อบริหารจัดการรายได้จากการซื้อขายขยะชุมชน

ส่วนที่ ๔

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน จังหวัดสระอาด เทศบาลตำบลเขาทราย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘

มาตรการที่ ๑ : ด้านการจัดการขยะต้นทาง

๑. เทศบาลตำบลเขาทราย มีการจัดกิจกรรมให้เครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก” เข้าร่วมอย่างน้อย ๔ ครั้งต่อปี

กิจกรรม

(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีโครงการ/กิจกรรมรณรงค์สร้างจิตสำนึกในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย โดยให้อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก (อถล.) เข้าร่วมอย่างน้อยปีละ ๔ ครั้ง ดังนี้

(๑.๑) จัดกิจกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนเริ่มตั้งแต่การลดการเกิดขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะมูลฝอย การใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย และการรวบรวมขยะมูลฝอยเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการเก็บขนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๑.๒) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการนำ “ขยะบรรจุภัณฑ์” กลับมาใช้ใหม่

(๑.๓) การจัดกิจกรรมการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น นัดเวลาเก็บขนขยะมูลฝอย เก็บกวาดขยะมูลฝอย เป็นต้น

(๑.๔) สอดส่องดูแล เฝ้าระวัง และรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้าน/ชุมชน รวมทั้งสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่

(๑.๕) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการลดและคัดแยกขยะ เช่น กิจกรรม Big Cleaning Day กิจกรรมรณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่ลดการใช้ถุงพลาสติก โฟม และเลือกใช้ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมหรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมต่อชุมชน เป็นต้น

(๑.๖) เป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์เพื่อขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ เช่น ภาคราชการ ภาคการศึกษา ภาคศาสนา ภาคเอกชน และภาคประชาชน ให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้าน/ชุมชน

๒. หมู่บ้าน/ชุมชน มีการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชนที่ต้นทาง

(๑) มีการคัดแยกขยะ ๔ ประเภท โดยการส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะในหน่วยงาน หมู่บ้าน/ชุมชน การนำขยะรีไซเคิลมาใช้ซ้ำ หรือการนำมาผลิตเป็นสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป การจัดทำถังขยะเปียกเพื่อรองรับขยะอินทรีย์ การคัดแยกขยะอันตราย เช่น ขยะอิเล็กทรอนิกส์ขนาดเล็ก รวมถึงการจัดกิจกรรม เช่น การทำปุ๋ยจากขยะอินทรีย์ (ขยะเป็นปุ๋ย) กองทุนขยะของผู้สูงอายุ ผ้าป่าขยะรีไซเคิล ขยะแลกไข่ ขยะแลกสิ่งของ ขยะแลกภาษี ธนาคารขยะชุมชน ธนาคารขยะโรงเรียน ศูนย์รีไซเคิลชุมชน หรือกลุ่มการแปรรูปผลิตภัณฑ์รีไซเคิล เป็นต้น

(๒) มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนในชุมชนรวมถึงผู้ประกอบการในท้องถิ่นเกี่ยวกับการคัดแยกขยะประเภทต่างๆ เช่น การจัดการกับขยะทั่วไป การคัดแยกขยะรีไซเคิลกลับมาใช้ประโยชน์ รวมถึงการลดขยะประเภทใช้ครั้งเดียว (single use) และแนวทางในการจัดการกับขยะรีไซเคิลที่มีในครัวเรือน หรือสถานประกอบการ การจัดการกับขยะอินทรีย์ เพื่อรองรับมูลฝอยประเภทอาหารจากครัวเรือน หรือการนำมาทำเป็นปุ๋ยหมัก เป็นต้น

๓. ครัวเรือน มีการจัดทำถังขยะเปียกลดโลกร้อน

(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแนะนำ ส่งเสริม และขอความร่วมมือให้ครัวเรือนจัดทำถังขยะเปียก สำหรับครัวเรือนที่มีบริเวณหรือพื้นที่ในการจัดทำถังขยะเปียกครัวเรือนได้ รวมถึงสาธิตวิธีการใช้งาน

(๒) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำประกาศขอความร่วมมือประชาชนที่มีความต้องการนำขยะเปียกไปใช้ประโยชน์ เช่น เลี้ยงสัตว์ ทำปุ๋ยอินทรีย์ และลงทะเบียนเพื่อเชิญชวนนำขยะไปใช้ประโยชน์

(๓) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำถังขยะเปียกรวมสำหรับครัวเรือนที่ไม่มีบริเวณหรือพื้นที่ในการจัดทำถังขยะเปียกครัวเรือนได้ และจัดทำแผนเก็บขนประกาศให้ประชาชนทราบ

(๔) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บขยะเปียกที่ครัวเรือนคัดแยกไว้ดำเนินการตามกระบวนการต่อไป

(๕) จัดหาสถานที่กลางสำหรับจัดทำภาชนะรองรับขยะเปียกเพื่อเป็นจุดรวบรวมขยะเปียกจากชุมชน โดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดวัน เวลา และเส้นทางการจัดเก็บ

(๖) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำจุดรวบรวมขยะเปียกในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียน

(๗) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความรู้ แก่เด็ก นักเรียน และประชาชนในชุมชนเรื่องการบริหารจัดการขยะ

มาตรการที่ ๒ : ด้านการจัดการขยะกลางทาง

๑. เทศบาลตำบลเขาทรายมีการขนขยะอันตรายชุมชน ไปยังจุดรวบรวมขยะ อันตรายของจังหวัดหรือมีการนำไปให้บริษัทเอกชนนำไปกำจัด

(๑) จัดให้มีจุดรวบรวมหรือถังขยะอันตรายชุมชนอย่างน้อย หมู่บ้าน/ชุมชน ละ ๑ แห่ง

(๒) เทศบาลตำบลเขาทราย มีการขนขยะอันตรายชุมชน ไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัดหรือมีการนำไปให้บริษัทเอกชนนำไปกำจัด

(๓) มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนในชุมชนและผู้ประกอบการในท้องถิ่นเกี่ยวกับขยะอันตรายชุมชนประเภทต่าง ๆ การจัดการขยะอันตรายชุมชนจากการทิ้งหรือกำจัดขยะอันตรายชุมชนไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการและจุดรวบรวมขยะอันตรายของชุมชน

(๔) มีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางการเก็บขนขยะอันตรายชุมชน โดยสามารถทำเป็นปฏิทินการเก็บขนพร้อมทั้งแจ้งให้ประชาชนในชุมชนทราบ

๒. หมู่บ้าน/ชุมชน มีการติดตั้งถังขยะหรือจุดรวบรวมขยะติดเชื้อ

(๑) จัดให้มีจุดรวบรวมหรือถังขยะติดเชื้อหรือจุดรวบรวมขยะติดเชื้อ อย่างน้อยหมู่บ้าน/ชุมชน ละ ๑ แห่ง

(๒) มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนในชุมชนเกี่ยวกับขยะติดเชื้อประเภทต่าง ๆ การจัดการขยะติดเชื้อ

มาตรการที่ ๓ : ด้านการจัดการขยะปลายทาง

๑. ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

(๑) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จัดอบรมการสร้างนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์จากขยะแก่ประชาชนเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ เช่น โซฟาลังขยะ โต๊ะเก้าอี้เครื่องใช้ภายในบ้านจากไม้เก่า ไม้กวาดจากเศษพลาสติก เตาดูไร้ควัน การทำสารบำรุงดินจากไส้เดือนดิน เป็นต้น

(๒) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนเห็นคุณค่าของขยะก่อนนำไปทิ้งอย่างไร้ประโยชน์ เช่น ผ้าป่าขยะรีไซเคิล กิจกรรมทำสารบำรุงดิน น้ำหมัก ชีวภาพ กิจกรรมร้านรับซื้อของเก่าสีเขียว กิจกรรมธนาคารขยะชุมชน ธนาคารขยะโรงเรียน ศูนย์รีไซเคิลชุมชน กิจกรรมขยะแลกไข่/สิ่งของ กิจกรรมตลาดนัดมือสอง เป็นต้น

(๓) สถานศึกษาและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และโรงเรียนในสังกัด สพฐ. ตลอดจนสถานบันการศึกษาในพื้นที่ จัดกิจกรรมให้ความรู้ ๓ Rs หรือ ๓ข. ให้แก่นักเรียนและนักศึกษา เช่น วิธีการลดปริมาณขยะและคัดแยกขยะ การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ เป็นต้น

ทั้งนี้ ให้มีการอำนวยความสะดวกให้แก่โรงเรียนสถานศึกษา วัด หรือหน่วยงานราชการในพื้นที่ โดยการจัดตั้ง
ภาชนะรองรับแบบแยกประเภท เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะ

(๕) ขอความร่วมมือ “ประชารัฐ” ตั้งแต่ภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ภาคศาสนา
ภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน ร่วมดำเนินการขับเคลื่อนการจัดกิจกรรมลดการใช้ถุงพลาสติก โฟม และบรรจุภัณฑ์
ให้ใช้ถุงผ้า

(๕) สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้คัดแยกขยะมูลฝอยรายย่อย เช่น ซาเล้ง ร้านค้าของเก่า
เครือข่ายชุมชน เข้ามาบริการในหมู่บ้าน/ชุมชน

(๖) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จัดการรวมกลุ่มประชาชนที่สมัครใจ
ตั้งเป็นกลุ่มบริหารจัดการขยะ และจัดหาสถานที่ทำการกลุ่ม รวมทั้งนัดหมายผู้ค้าของเก่ารับซื้อหรือกลุ่ม
จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนขยะเป็นเงินหรือสิ่งของที่มีมูลค่าอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง

(๗) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานประกอบการภาคเอกชน ลด ละ เลิก การใช้ถุงพลาสติก
และโฟม หรือนำถุงพลาสติกและโฟมกลับมาใช้ประโยชน์ หรือขอความร่วมมือจากภาคเอกชนไม่ใช้ถุงพลาสติก
ใส่สินค้าและให้สร้างแรงจูงใจให้แก่ประชาชนในการใช้ถุงผ้าแทน

(๘) จัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

๒. ขยะอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

(๑) ในระหว่างรวบรวมขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายเพื่อรอการจัด องค์การปกครอง
ส่วนท้องถิ่นมีสถานที่จัดเก็บที่ได้มาตรฐานและปลอดภัย

(๒) ขนขยะอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัด เพื่อรวบรวมและนำส่งไป
กำจัดต่อไป

๓. มีการดำเนินการจัดเก็บและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด

(๑) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดเก็บและกำจัดขยะติดเชื้อให้ถูกต้อง โดยอาจนำส่ง
สถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ที่ได้ดำเนินการประสานหน่วยงานที่มีศักยภาพในการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอย
ติดเชื้อ ได้แก่ โรงงานกำจัดของเสียเฉพาะที่กำจัดโดยกระบวนการเผา โรงงานที่ประกอบกิจการผลิตไฟฟ้าจากขยะ
ชุมชน ขยะอุตสาหกรรมหรือแบบผสมผสานทั้งแบบเผาตรงและใช้เชื้อเพลิง RDF และโรงงานที่ประกอบกิจการ
ผลิตปูนซีเมนต์ มาสนับสนุนการจัดการขยะมูลฝอยติดเชื้อให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

มาตรการที่ ๔ : ด้านการบริหารจัดการ

**๑. เทศบาลตำบลเขาทราย มีการบันทึกข้อมูลปริมาณขยะที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้องในระบบ
สารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอย**

(๑) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น บันทึกและยืนยันข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการจัดการ
ขยะมูลฝอย (มผ.๒)

**๒. เทศบาลตำบลเขาทราย มีการรายงานข้อมูลการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อชุมชนอย่าง
ถูกต้อง**

(๑) เทศบาลตำบลเขาทราย มีการรายงานข้อมูลการจัดการมูลฝอยติดเชื้อชุมชนให้แก่จังหวัด
อย่างถูกต้องและครบถ้วน

**๓. เทศบาลตำบลเขาทราย มีการขับเคลื่อนโครงการถึงขยะเปียก ลดโลกร้อนตามนโยบาย
การจัดการขยะและดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของกระทรวงมหาดไทย**

(๑) เทศบาลตำบลเขาทราย มีการดำเนินงานในพื้นที่ ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ความเข้าใจ
สร้างความตระหนักและความร่วมมือจากพี่น้องประชาชนในการคัดแยกขยะเศษอาหาร หรือขยะเศษอาหารหรือ
ขยะเปียกในครัวเรือน

มาตรการ แนวทาง และกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ชุมชนตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง

๑. ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ สร้างความตระหนักให้บุคลากรในสังกัด เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอย ตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง
๒. รณรงค์ประชาสัมพันธ์การลด การคัดแยกขยะมูลฝอย การลดใช้ถุงพลาสติก การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในสำนักงานอย่างเป็นรูปธรรม
๓. สำนักงานจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยแบบแยกประเภทให้เพียงพอในสำนักงาน
๔. จัดกิจกรรม การลดและคัดแยกขยะมูลฝอยให้กับนักท่องเที่ยว เพื่อไม่ก่อให้เกิดมลพิษและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
๕. สร้างความรู้ ความเข้าใจในทุกระดับของสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย
๖. ศึกษา วิจัย ประยุกต์ และพัฒนาทางเลือกในการใช้เทคโนโลยีการจัดการที่เหมาะสมกับพื้นที่ ปริมาณ และองค์ประกอบของขยะมูลฝอย รวมถึงส่งเสริมและขับเคลื่อนให้เกิดการรวมกลุ่มพื้นที่การจัดการขยะมูลฝอย (Clusters) อย่างมีประสิทธิภาพ
๗. พัฒนาระบบฐานข้อมูลและการรายงานข้อมูลการบริหารจัดการขยะมูลฝอย
๘. อบรบและพัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีขีดความสามารถและศักยภาพในการจัดการขยะมูลฝอย
๙. สร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและภาคประชาชนในพื้นที่ ในการเสนอแนะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมตัดสินใจและร่วมมือในการดำเนินการโครงการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย
๑๐. สร้างเครือข่ายในการเฝ้าระวัง ติดตาม และตรวจสอบการจัดการขยะมูลฝอยโดยการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน
๑๑. ยกย่อง เชิดชูเกียรติอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) ต้นแบบด้านการจัดการสิ่งปฏิกูล และมูลฝอย การปกป้อง และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๑๒. ยกย่อง เชิดชูเกียรติครัวเรือนต้นแบบในการจัดการขยะครัวเรือน

ส่วนที่ ๔

แผนงาน/โครงการ

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” เทศบาลตำบลเขาทราย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘

โครงการ	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	ตัวชี้วัด (KPI)	ระยะเวลา	แหล่งงบประมาณ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. โครงการปรับลดปริมาณขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล	๑) เพื่อให้ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับการลดปริมาณขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ๒) เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการลดปริมาณขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลจากต้นทาง	ทุกครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลเขาทราย	- ร้อยละ ๘๐ ของผู้เข้าร่วมโครงการ มีจิตสำนึกและมีความรู้เรื่องการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง	ตุลาคม ๒๕๖๗ – กันยายน ๒๕๖๘	เทศบาลตำบลเขาทราย	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
๒. โครงการอบรมสิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้	๑) เพื่อให้เจ้าหน้าที่เทศบาล ผู้นำชุมชน ออกล. ประชาชนในชุมชนมีความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การคัดแยกขยะ การจัดการขยะในครัวเรือน และสร้างความร่วมมือในการจัดกิจกรรมรณรงค์ โดยใช้หลักการ ๓ Rs : Reduce Reuse และ Recycle หรือ ๓ช : ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ ๒) เพื่อส่งเสริมอาชีพหรือ	ประชาชนในพื้นที่ ๔ ชุมชน	- เจ้าหน้าที่เทศบาล ผู้นำชุมชน ออกล. ประชาชนในชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง การคัดแยกขยะ การจัดการขยะในครัวเรือน และสร้างความร่วมมือในการจัดกิจกรรมรณรงค์ โดยใช้หลักการ ๓ Rs : Reduce Reuse และ Recycle หรือ ๓ช : ใช้น้อย ใช้ซ้ำและนำกลับมาใช้ใหม่ - เจ้าหน้าที่เทศบาล ผู้นำ	มีนาคม - กันยายน ๒๕๖๘	เทศบาลตำบลเขาทราย	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

โครงการ	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	ตัวชี้วัด (KPI)	ระยะเวลา	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
	เพิ่มรายได้จากการเพิ่มมูลค่าจากขยะให้แก่เจ้าหน้าที่เทศบาล ผู้นำชุมชน อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก และประชาชนในชุมชน โดยการนำขยะรีไซเคิล/วัสดุเหลือใช้มาทำสิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ๓) เพื่อให้ขยะรีไซเคิล/วัสดุเหลือใช้ในชุมชนได้รับการบริหารจัดการ และสร้างมูลค่าเพิ่ม		ชุมชน อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก ประชาชนในชุมชนมีอาชีพหรือเพิ่มรายได้จากการเพิ่มมูลค่าจากขยะ โดยการนำขยะรีไซเคิล/วัสดุเหลือใช้มาทำสิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ - ขยะรีไซเคิล/วัสดุเหลือใช้ในชุมชนได้รับการบริหารจัดการ และสร้างมูลค่าเพิ่ม			
๓. กิจกรรมทำความสะอาดในพื้นที่สาธารณะ	๑) เพื่อให้ชุมชนมีความสะอาดและมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ๒) เพื่อเสริมสร้างวินัยการรักความสะอาดของคนในชุมชนและรู้จักการจัดการขยะมูลฝอยโดยใช้หลัก ๓Rs คือการ ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่	ประชาชนในพื้นที่ ๔ ชุมชน	- สภาพแวดล้อมของหมู่บ้านมีความสะอาด สวยงาม น่าอยู่น่ามอง - ประชาชนมีความตื่นตัวในการช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดในพื้นที่ รู้จักการจัดการขยะมูลฝอยโดยใช้หลัก ๓Rs คือการ ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่	ตุลาคม ๒๕๖๗ – กันยายน ๒๕๖๘	เทศบาลตำบลเขาทRAY	- กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม - กองช่าง

โครงการ	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	ตัวชี้วัด (KPI)	ระยะเวลา	แหล่งงบประมาณ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๔. กิจกรรมธนาคารขยะรีไซเคิล	๑) เพื่อช่วยกระตุ้นให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะอย่างถูกต้อง ๒) ช่วยให้คนในชุมชนเห็นคุณค่าของการคัดแยกและการรีไซเคิลขยะ พร้อมทั้งปลูกจิตสำนึก เรื่อง การลดปริมาณขยะและรักษาสิ่งแวดล้อม	ชุมชนสุขสวัสดิ์ หมู่ที่ ๔	- ร้อยละของจำนวนครัวเรือนที่สมัครเป็นสมาชิกธนาคารขยะรีไซเคิล เมื่อเทียบกับครัวเรือนทั้งหมด	มีนาคม – กันยายน ๒๕๖๘	เทศบาลตำบลเขาทราย	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
๕. กิจกรรมการคัดแยกขยะรีไซเคิลเพิ่มรายได้ให้ชุมชน	๑) เพื่อให้ประชาชนในชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง การคัดแยกขยะ การจัดการขยะ ในครัวเรือน และสร้างความร่วมมือในการจัดกิจกรรมรณรงค์ โดยใช้หลักการ ๓Rs : Reduce Reuse ๒) เพื่อให้ประชาชนในชุมชนเห็นคุณค่าของการคัดแยกและการรีไซเคิลขยะ พร้อมทั้งปลูกจิตสำนึกเรื่อง การลดปริมาณขยะและรักษาสิ่งแวดล้อม	ชุมชนหมู่ ๑ พัฒนา หมู่ที่ ๑	- ประชาชนในชุมชนได้รับการส่งเสริมความรู้ด้านการคัดแยกขยะตามหลัก ๓Rs - ประชาชนในชุมชนเห็นคุณค่าของการคัดแยกขยะรีไซเคิล และมีจิตสำนึกเรื่องการลดปริมาณขยะ	มีนาคม – กันยายน ๒๕๖๘	เทศบาลตำบลเขาทราย	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

โครงการ	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	ตัวชี้วัด (KPI)	ระยะเวลา	แหล่งงบประมาณ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๖. กิจกรรมการคัดแยกขยะอันตรายในชุมชน	- เพื่อให้ประชาชน ๔ ชุมชน มีความรู้ความเข้าใจในการคัดแยกขยะอันตราย ออกจากขยะทั่วไป เนื่องจากขยะอันตรายบางชนิดเป็นอันตรายต่อชีวิตของมนุษย์ และ สัตว์ ตลอดจน สิ่งแวดล้อมอื่น ๆ จึงจำเป็นต้องเก็บหรือกำจัดทิ้งให้ถูกหลักวิชาการ	ประชาชนในพื้นที่ ๔ ชุมชน	- ประชาชน ๔ ชุมชน มีความรู้ความเข้าใจในการคัดแยกขยะอันตรายออกจากขยะทั่วไป - มีจุดรวบรวมขยะอันตรายในชุมชน	มีนาคม - กันยายน ๒๕๖๘	เทศบาลตำบลเขาทราย	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
๗. กิจกรรมรอบรมให้ความรู้การจัดการขยะมูลฝอยและจัดทำถังขยะอินทรีย์ในครัวเรือน	- เพื่อส่งเสริมการจัดการขยะอินทรีย์และลดปริมาณขยะอินทรีย์หรือขยะเปียกในครัวเรือนก่อนนำเข้าสู่กระบวนการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	ประชาชนในพื้นที่ ๔ ชุมชน	- จำนวนถังขยะเปียกในครัวเรือน ในตำบลเขาทราย	ตุลาคม ๒๕๖๗ – กันยายน ๒๕๖๘	เทศบาลตำบลเขาทราย	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
๘. กิจกรรมธนาคารขยะรีไซเคิลในโรงเรียน	- เพื่อสร้างจิตสำนึกในการคัดแยกขยะ ช่วยลดปริมาณขยะที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษาและชุมชน - เพื่อเป็นการสร้างองค์ความรู้ในการคัดแยกขยะรีไซเคิล ที่ถูกต้องเหมาะสมให้กับนักเรียนในสังกัด อบท.	เด็กนักเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลเขาทราย	- นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการคัดแยกขยะ ช่วยลดปริมาณขยะที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษาและชุมชน	เมษายน - กันยายน ๒๕๖๘	เทศบาลตำบลเขาทราย	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

